

Nduzi nke Aka Onye-nwe-anyi

Mbadamba Abụọ nke Habakkuk

Jeff Pippenger

2012-10-16

Tebul Abụọ nke Habakkuk 4 n'ime 95

N'ebe m, ọ na-esiri m ike nke ukwu igabiga ibe asatọ nke ndetu n'ime ngosiputa nke otu awa, ihe dị ka ya. Ma ọ bụrụ na unu elebara anya, anyị nwere ibe iri abụọ; ya mere, ana m eme ka unu mara na ebumnuche m abụghị ịgụ ndetu ndị a niile. Ebumnuche m bụ ịgụ ụfọdụ n'ime akụkụ ndị a dị n'ime ebe a n'ihu ndị na-ekiri na LiveStream ndị nwere ike ibudata ndetu ahụ; nakwa n'ihu ndị ga-emecha lee nke a na DVD ka ha nwee nke a n'akwụkwọ ndekọ maka onwe ha, ma ọ bụrụ na ha enwebeghị isiokwu ndị a dịrị ha. Ihe anyị na-elebara anya bụ Tebul Abụọ nke Habakkuk, ma n'oge a ihe niile anyị na-eme bụ naanị ịnwaa igosi na Ellen White nọ n'otu nkwenye na eziokwu ndị e gosiputara n'elu Chaatị 1843 a.

Ngosiputa atọ mbụ anyị mechara ụnyaahụ nọ na-egosi na Ellen White n'uzọ doro anya ma kpomkwem kwadoro amụma oge 2520 dika nke ziri ezi n'akwụkwọ Early Writings, ibe 236.

Mgbe ọ na-ekwu banyere nkụda mmụọ mbụ ahụ n'ọnwa Maachị nke afọ 1844, ọ na-ekwu na mgbe nkụda mmụọ ahụ gasiri, ndị Millerite gara n'ihu ịmụ Baijul, ha wee chọpụta na otu ihe àmà ahụ nke duru ha ịkọwa 1843 maka 2520, 2300, na 1335, bụkwa otu ihe àmà ahụ ka e mesiri ghotara n'afọ 1844, iji gosi na oge amụma ndị a kwusiri n'afọ 1844. Anyị tulerakwa otu naanị oge amụma ndị ọ pụrụ ịdị na-ekwu maka ha bụ ndị a abụọ [na-ezo aka na 2520 na 2300 dī na 1843 Chart], ọ bughị 1335. 1335 bido n'oge A.D.; ọ kwusiri n'afọ 1843. Ya mere, ọ na-etinye nkwado ya n'elu nghota nke 2520 na amụma afọ 2300 ahụ.

Ma ọ gara n'ihu ikwu na n'oge ahụ, ka ha bidoro igosi na amụma oge atọ ahụ kwusiri na 1844, nke a bụ ihe kpatara mkpagbu ahụ nke chupuru ndị Millerite n'ime ụka. Ya mere, ọ bughị ihe ndabara na ebe a, na njedebe nke ụwa, a na-akpagbu ndị ikom na ndị inyom n'ime Ụka Adventist n'ihu na ha na-eweputa ozi banyere ihe mere 2520 ji kwusi na 1844.

Nduzi nke Aka Onyenweanyi

Ya mere, anyị na-agafe ugbo a gaa n'isiokwu ozo, nke a di ebe a [na-ezo aka na AD508 n'elu Chaatị 1843]. I ga-achoputa, ma ọ bụrụ na ị hụbeghị Chaatị ndị a, na Sister White kwuru gbasara Chaatị 1843 a, “Ahurū m na Onyenwe anyi duziri na Chaatị a,” ma o kwuru gbasara Chaatị 1850 a na Chineke nọ n'ime mbiputa Chaatị a. Ya mere, ọ gwala anyị na Chineke tinyere aka n'imeputa Chaatị abụọ a, nakwa na etu e si hazie ha bụ ihe e bu n'obi n'uzọ mmadu. Ndị Millerite mere ya n'uzọ e kpachapuru anya, ma ọ bụ site n'atumatụ Chineke.

N'ebe a, site n'afọ 677BC gbadara ruo n'ihe ha kwenyere na ọ bụ AD1843, nke a bụ kolum ahụ [na-ekwu maka kolum nke abụọ dī n'aka nri site n'aka ekpe na Chaatị 1843] nke na-akọwa 2520, nke malitere na 677BC ma ha chere na ọ kwusiri na AD1843.

Ha jigidere ihe osise atụ doro anya a na Chaatị 1850, site n’ebe a [na-ezo aka na kolum nke atọ site n’aka ekpe] 677BC ruo n’ebe a, AD1844. Nke a bụ kolum nke 2520 nke dị na Chaatị abụọ ahụ.

N’etiti kolum ndị a, n’ọnọdụ abụọ ahụ, ka obe dị kpomkwem.

Ma kpomkwem n’okpuru obe ka e dere ntuaka banyere Daily. Ma akara nke Daily, ya bụ, Ikpere arụsị, mgborogwu nke okpukpe ndị ogo mmuo, bụ ibuli onwe onye elu; ma n’ebe a ka unu puru ihu aka Onyenwe anyi n’ime ya, o bughị n’aka mmadu n’ihe osise abuo ndi a.

Ka e wepu inwe mbuli onwe-ayi elu n’ime anyi, ma o bu n’ime onye obula, anyi ga-abia n’ukwu obe ahụ, dika e gosiri na Chaatị abuo a. A kwara ihe omumu ahụ n’onyonyo.

Ma, n’ezie, mgbe anyi na-ekwu banyere ogidi nke 2520 nke obe di n’etiti, anyi maara na, n’ime mmezu nke Daniel 9, mgbe Kraist bjara ikwenye ogbugba ndu ahụ na otutu mmadu ruo otu izu, otu izu ahụ ha ka ubochi 2520, ma n’etiti izu ahụ ka a kpogidere Ya n’obe. Ya mere, n’etiti ogidi ndi a n’ime Chaatị ndi a o bula, anyi na-ahụ obe ahụ, ma ndi a na-egosi ubochi 2520 ndi Kraist ji kwado ogbugba ndu ahụ na otutu mmadu.

Ya mere, anyi ga-atule “Daily” ahụ na nkwardo Ellen White nyere ya.

“Na Septemba 23, Onyenwe anyi gosiri m na O setiputawo aka Ya nke ugboro nke abuo iji naputa ndi foduru n’ime ndi Ya, nakwa na a ghaghị ime ka mgbalị dikwuo okpukpu abuo n’oge nchikota a. N’oge mgbasa ahụ, e tiri Izrel ihe ma dowaa ya, ma ugbo a n’oge nchikota a Chineke ga-agwo ma kee onya ndi Ya. N’oge mgbasa ahụ, mgbalị ndi e mere igbasa eziokwu nwere nani ntakiri mmetuta, ruzuru obere ihe ma o bu obuna ihe o bula; ma n’oge nchikota a, mgbe Chineke etinyela aka Ya n’ichikota ndi Ya, mgbalị a na-eme igbasa eziokwu ga-enwe mmetuta e zubere ha ka ha nwee. Onye o bula kwesiri idi n’otu ma juputa n’oku n’oru ahụ. Ahuru m na o bu ihe na-ezighi ezi ka onye o bula na-atu aka n’oge mgbasa ahụ dika ihe atụ ga-achikwa anyi ugbo a n’oge nchikota a; n’ihi na, o buru na Chineke agaghị emere anyi ugbo a karja ihe O mere mgbe ahụ, a gaghị achikota Izrel ma oli. Ahuwo m na chaatị nke 1843 sitere n’iduzi aka nke Onyenwe anyi, nakwa na e kwesighi igbanwe ya; na onuogu ndi ahụ di ka O chorọ ka ha di; na aka Ya nokwasiri ya ma zoo njehie di n’ime ufodu n’ime onuogu ndi ahụ, nke mere na o dighi onye puru ihu ya, ruo mgbe e wepuru aka Ya.”

Mgbe ahụ, ahuru m banyere “nke kwa ubochi” (Daniel 8:12) na okwu ahụ bụ “àjà” bụ ihe amamihe mmadu tinwere, nakwa na o bughị nke di n’ihe odide ahụ, nakwa na Onyenwe anyi nyere ndi kposara oku awa ikpe ahụ nghota ziri ezi banyere ya. Mgbe idi n’otu diri, tupu afọ 1844, ihe foro nke nta ka o buru mmadu niile no n’otu n’echiche ziri ezi banyere “nke kwa ubochi”; ma n’ime mgbagwoju anya di kemgbe 1844, a nakweere echiche ndi ozo, ochichiri na mgbagwoju anya esokwokwa ya. Oge abughwo ule kemgbe 1844, o gaghikwa abu ule ozo ma oli.

“Onyenwe anyi egosila m na ozi nke mmuo-ozi nke atọ ga-aga, a ga-ekwusakwa ya nye umu nke Onyenwe anyi ndi gbasasiri agbasa, ma a ghaghị ighara ikwogide ya n’oge. Ahuru m na ufodu na-enweta mkpali ugha, nke si n’ikwusa oge aputa; ma ozi mmuo-ozi nke atọ siri ike karja ka oge puru isi buru. Ahuru m na ozi a puru iguzo n’onwe ya n’elu ntola nke ya, o dighikwa ya mkpa ka oge mee ka o sie ike; nakwa na o ga-aga n’ike di ukwu, mezuo oru ya, a

ga-ebipukwa ya mkpirikpi n'ezi omume.”

“Mgbe ahụ, e gosiri m ufodu ndi no n'oke njehie nke ikwere na o bu oru ha iga Jerusalem Ochie, ma na-eche na ha nwere oru ha ga-aru n'ebe ahụ tupu Onyenwe anyi abia. Echiche di otu a nwere ike iwepu uche na mmasi n'oru Onyenwe anyi nke ugbo a, n'okpuru ozi mmuo ozi nke ato; n'ih na ndi na-eche na ha ka ga-aga Jerusalem ga-enwe uche ha n'ebe ahụ, a ga-egbochikwa ihe onwunwe ha n'aka ihe kpatara eziokwu nke ugbo a ka ha wee jiri ya duru onwe ha na ndi ozogaa ebe ahụ. Ahuru m na ozi di otu a agahi aruputa ezi uru o bu na n'ezie, na o ga-ewe ogologo oge ime ka obuna mmadu ole na ole n'ime ndi Juu kwere obuna na obibia mbu nke Kraist, o ka bukwanu ka ha kwere na obibia nke abuo Ya. Ahuru m na Setan eduhiewo ufodu nke ukwu n'ihe a nakwa na mkpuru obi ndi gbara ha gburugburu n'ala a puru inweta enyemaka site n'aka ha ma duru ha ka ha debe iwu nile nke Chineke, ma ha na-ahapu ha ka ha laa n'iyi. Ahukwara m na a gahi ewulite Jerusalem Ochie ozogaa ma oli; nakwa na Setan na-eme ihe nile o nwere ike ime iji dota uche umu Onyenwe anyi n'ihe ndi a ugbo a, n'oge nchikota, ka o wee gbochie ha itinye mmasi ha dum n'oru Onyenwe anyi nke ugbo a, ma mee ka ha leghara nkwa ebe di mkpa anya maka ubochi Onyenwe anyi.” Early Writings, 74–76.

Ihe ole na ole anyi ga-egosi bu na anyi nwere otu nkebiokwu sitere na *Early Writings*, peeji nke 74. Anyi ekwurula banyere nke a mbu. Otutu n'ime ihe ndi a anyi ga-atule n'ime ngosi a, anyi atulewori ha mbu; ma, otutu n'ime anyi aghotaghi na nkebiokwu a di na *Early Writings* gara site n'ime mgbanwe mmepe. Di ka o di n'akwukwo *Early Writings*, ndi mmadu ga-eji ihe di n'ime *Early Writings* kowaa eziokwu n'uzo na-ezighi ezi. Ma, o buru na i laghachi n'akwukwo isi mmalite ndi mbu, a na-ewepu ezi uche ha ji akowa eziokwu n'uzo na-ezighi ezi.

Ya mere, e nwere otutu ihe a puru ikwu banyere nke a. Aga m akowaputa naani isi ihe abuo, n'ih na ihe anyi na-atule ebe a bu Daily. Ma, n'akuku okwu a sitere na Early Writings, achoro m ka unu riba ama echiche abuo mbu ahụ, Septemba 23.

O di mma. Septemba 23, o buru na i maghi ya nke oma, i nwere ike itinye 1850 n'ebe ahụ; Septemba 23, 1850. Nke a nwere mmetuta n'ighota nke oma ihe a na-akpo Daily.

Ngwucha nke paragraf mbu ahụ bu nkwaputa nke anyi aruwori oru na ya n'ebe a kemgbe ubochi ole na ole gara aga, “Ahula m na aka Onyenwe anyi duziri chaati 1843, nakwa na ekwesighi igbanwe ya; na onu ogugu ndi ahụ di ka o choro ka ha di; na aka Ya di n'elu ya ma zochie njehie di n'ime ufodu n'ime onu ogugu ndi ahụ, ka o wee buru na o dighi onye puru ihu ya ruo mgbe ewepuru aka Ya.”

Paragraf nke abuo na-ekwu, “Mgbe ahụ, ahuru m n'ihe metutara ‘na-adị kwa ubochi’ (Daniel 8:12) . . .” Ugbo a, achoro m ka unu debe nke a n'ulo ncheta unu—anyi ga-elebara ya anya ma eleghi anya e mesia, ma o buru na Onyenwe anyi kwe—mgbe e gosiri Daily n'elu Chaati 1843, n'ebe a kpomkwem, o na-ekwu, “iwepu nke na-adị kwa ubochi”; o na-ekwu, “Daniel 12:11 na 12.” N'elu Chaati 1850, mgbe o na-ekwu banyere Daily, o na-ekwu, “ochichi ndi ogo mmuo ma o bu mgbe e wepuru nke na-adị kwa ubochi, Daniel 11:31.” Ya mere, n'elu Chaati abuo a, ihe a na-emesi ike nke ha na-achoputa site na Daniel 11:31 na Daniel 12:11 bu iwepu nke na-adị kwa ubochi. O di

mma?

Na Daniel 11:31 na Daniel 12:11, okwu Hibru a sughariri dika “wepu” bu sur, ma o putara “iwepu”; o putara “ikpochapu.”

Ma, n’ime Daniel 8, n’amaokwu nke 11, ebe o na-ekwu na e wepuru Kwa-ubochi ahụ, o bu okwu Hibru ozo di iche. O bu rum, o putara “ibuli elu na ito elu.”

Ya mere, William Miller jiri Cruden's Concordance, ma Cruden's Concordance adighi enye gi nghota o bula banyere asusu Hibru ma o bu Grik. Ya mere, Onyenwe anyi no na-edu ndi Millerite; n’ihi na, n’ime ebe ato ahụ e kwuru okwu “Daily” n’Akwukwo Daniel, Daniel isi nke 8, Daniel isi nke 11, na Daniel isi nke 12, n’isi nke 11 na nke 12, okwu Hibru ahụ a sughariri ibu “wepu” putara “wepu.” Nke a bukwa ihe ha na-emesi ike n’elu Chaati ndi a, bu na mgbe e wepuru Ikpere arusi, amuma 1290 na 1335 ga-amalite.

Ma, n’ime Daniel 8, mgbe e wepuru Daily, o bughị ikwu banyere iwepu ya; o bu ikwu banyere ka e si ebuli ma too okpukpe nke ikpere arusi elu. Ya mere, ndi Millerite ghotara ya nke oma. Ha ruturu aka n’isiakwukwo abuo ahụ di na Daniel nke gbasara Daily a na-ewepu.

Ma n’ebe a n’akwukwo Early Writings, ma ka anyi na-alaghachi azu n’ime akwukwo mmalite ndi mbu, unu ga-ahụ n’isiakwukwo a na n’mbu, ntuziaka a nke Daniel 8:12 adighi ebe ahụ. Amaghi m ma Ellen White gwara ha ka ha tinye ya n’ebe ahụ n’afọ 1882 mgbe ha biputara Early Writings, ma o bu ma otu n’ime ndi ndezi tinyere ya. Nke a anaghi eyi m egwu, n’ihi na o naghi ekwu maka iwepu ya n’ebe a.

O na-ekwu n’akuku nke abuo, “Mgbe ahụ, ahuru m, n’ihe gbasara ‘nke kwa ubochi’ (Daniel 8:12), na okwu ahụ bu ‘aja’ bu ihe amamihe mmadu tinyere, na o bughị nke akuku Akwukwo Nso ahụ, nakwa na Onyenwe anyi nyere echiche ziri ezi banyere ya nye ndi ahụ kwusara mkpu nke oge awa ikpe.”

Ugbu a, anyi nwere nzuko na ufodu n’ime ndi ukochukwu a ma ama na Germany na ufodu n’ime ndi nkuzi seminari si Germany otutu afọ gara aga, na Germany, ebe m gosiputara ozi a ma ha tubara nkume ha megide ozi a.

Ma e nwere otu ukochukwu ebe ahụ si Italy, o kowakwara otu n’ime arumuka nzuzu ndi a na-ekwu banyere amaokwu a. Ihe o kwuru bu—ma e nwekwara otutu arumuka nzuzu banyere Daily, ya mere i ga-ahụ ka a na-ejikari arumuka nzuzu a, anyi ga-edekwa ya ebe a n’ihe ndeko. O na-asị, “Mgbe ahụ ahuru m n’ihe metutara —daily’ (Daniel 8:12) na okwu ahụ bu —sacrifice’ ka amamihe mmadu tinyere, na o bughị nke akuku ederede ahụ, nakwa na Onyenwe anyi nyere echiche ziri ezi banyere ya nye ndi ahụ kporo oku awa ikpe.” Lee arumuka nzuzu ahụ: Ha na-ekwu na Ellen White anaghi akwado Daily n’ebe a; kama, o na-akwado nghota ndi Pioneer nwere na okwu sacrifice ka amamihe mmadu gbakwunyere, nakwa na o bughị nke akuku ederede ahụ. O di mma? Ya mere, ukochukwu a onye Italy na-eme arumuka a.

M wee si, “Ofon, kowaara m ahiriokwu na-esote, Pastor.”

Ahịriokwu na-esote na-asi, "Mgbe ịdị n'otu di, tupu 1844, ihe fọrọ nke nta ka ọ buru ha niile di n'otu n'echiche ziri ezi banyere —daily'; . . ." Nke a abughị banyere ezi echiche nke okwu sacrifice nke amamihe mmadu tinyere. Ellen White n'ebe a—ma nke a bu ihe siri ike, nke a bu ihe siri ike nye ndi a na-aju inu ma na-aju ihu n'ime Adventism taa. Paragraf a, o yikariri ka otutu ndi okà mmuta okpukpe efuola nzoputa ha n'ih i paragraf a karia paragraf o bula ozo n'ime Spirit of Prophecy. Anaghi m ekwubiga okwu okè; echere m na nke ahụ nwere ike ibu eziokwu.

N'oge mbido nke nari afọ nke 20, mgbe a na-ebubata echiche ugha banyere Daily n'ime Adventism, onye o bula no n'akuku abuo nke esemokwu ahụ na-alu ogu banyere ya maara na ihe ha na-alu ogu banyere ya bu paragraf a. Mgbe Stephen Haskell biara igbachitere echiche ndi Pioneer nke na-ekwu na Daily bu Paganism, gini ka o mere? O biputaghachiri Chart nke 1843 a, ma tinye paragraf a n'ala ya. Ya mere, paragraf a bu isi ebe esemokwu ahụ lekwasiri anya, ma o bukwere ebe a ka otutu, otutu ndi ikom adaala n'elu mma agha nke ha ma nwuo.

Ya mere, n'ogo kacha nta nke ihe m chorọ ka unu hu ebe a, n'ih i na unu nwere ufodu ndi di ka n'oge na-adibeghi anya, Steve Wohlberg nke White Horse Ministries, onye nowo na-emegide ozi a. Otu n'ime arumuka ya bu, "Ofon, Ellen White enwebeghi onodu o bula gbasara Daily, ya mere o dighi mkpa ka m nwee nke m," nke ahụ bukwere onodu nzuzu kpmkpm. Ma obuna ma o buru na anyi enye ya ohere ahụ na Ellen White enweghi onodu gbasara ya, gini ka o na-ekwu n'akwukwo nkowa a? O na-ekwu na ndi Pioneers nwere echiche ziri ezi banyere ya. Obuna ma o buru na o maghi ihe o bu, lee, o na-ekwu na e nwere echiche ziri ezi, nke putara na e nwekwara echiche na-ezighi ezi, ikekwe obuna otutu echiche na-ezighi ezi.

I nwere ndi nwoke di ka Vance Ferrell. Vance Ferrell; ndi mmadu nwere ntukwasị obi n'ih e Vance Ferrell na-akowa banyere amuma, ma amaghi m ihe kpatara ya. Vance Ferrell abughị naani ya, ma o bu otu n'ime ndi nwoke ndi na-ekwu na Daily na-anochi anya ma ikpere arusi ma ozi ije ozi Kraist n'Ulo Nso Ya. O di mma? Ihe o na-ekwu bu na akara a na-anochi anya ma Setan ma Kraist.

Onye puru imata ihe n'uzo ziri ezi ka a na-eji n'udi echiche ahụ?

O di mma, Nwanyi White, n'agbanyeghi ihe "Daily" nochiri anya ya n'ebe a, o na-ekwu na e nwere echiche ziri ezi. Ya mere, anyi puru obuna ikwenye ma o dikaria ala na ntola ahụ n'ebe a, o bughị ya?

"Mgbe ahụ, ahuru m banyere 'nke a na-eme kwa ubochi' (Daniel 8:12) na e tinyere okwu ahụ bu 'aja' site n'amamihe mmadu, nakwa na o bughị akuku nke ederede ahụ, na Onyenwe anyi nyere ezi nghota ya nye ndi kposara mkpu nke awa ikpe ahụ. Mgbe ịdị n'otu ka di, tupu afọ 1844, ihe fọrọ nke nta ka ọ buru mmadu niile no n'otu n'ez i nghota banyere 'nke a na-eme kwa ubochi'; ma n'ime ogbaghara ahụ kemgbe 1844, anabatala echiche ndi ozo,"

Nke a bu ihe m gwara onye nchujà Italy ahụ. Ekwuru m, "O di mma. I puru inye m ihe o bula n'ime akwukwo ntuka akuko ihe mere eme nke na-egosi na mgbe afọ 1844 gasiri, e nwere echiche ndi ozo gbasara okwu ahụ bu aja nke e nakweere?"

N'oge a ka o di n'onodu a, o we wepu onwe ya n'ih e ahụ n'uzo ufodu.

Kemgbe afọ 1844 gasiri, a nabatala echiche ndi ọzọ banyere Ihe A Na-eme Kwa Ụbọchi, ginikwa ka ha mutara? Ọchịchiri na mgbagwoju anya.

Debe ahiriokwu ahụ “ọchịchiri na mgbagwoju anya,” n’ihi na mgbe Nwanyị White gara n’ihu ikwu banyere Daily, ọ na-ekwu banyere ọchịchiri na mgbagwoju anya, ma anyị ga-egosi unu ụfọdụ n’ime ihe ndi ahụ n’ututu a.

Were ezi echiche na-ezighi ezi banyere Daily, ọ na-amiputa ọchịchiri na ọgba aghara.

“Oge abughizi ule kemgbe 1844, ọ gaghikwa abukwa ule ọzọ ma ọli.”

Ya mere, n’ihe metutara “Daily” i huru ebe a, lee arumuka ahụ. Nke a bu arumuka a na-ekwu taa; nke a bukwa arumuka nke nwa Ellen White webatara. Ndi ọzọ webatara ya kwa, ma ọ bu ya dere ya n’akuko ihe mere eme nke Adventism. Ihe ọ putara bu na mgbe i na-agu amaokwu a, ihe i kwesiri ighota bu onodu ya n’ihe gbasara ito oge.

—“a nabatala echiche ndi ọzọ,”—n’ihe gbasara Daily—“ma ọchịchiri na ọgba aghara esochila. Oge abubeghi ule kemgbe 1844, ọ gaghikwa abụ ule ọzọ ma ọli.”

Onyenweanyi egosila m na ozi nke mmuo-ozi nke ato aghaghi iga, a ga-ekwusakwa ya nye umu Onyenweanyi ndi gbasasiri agbasa, ma a gaghị akwado ya n’elu oge.

I huru ihe mere Willy White ji ekwu na anyi kwesikwara ilebara onodu nke ikpebi oge anya?

Ọ na-ekwu banyere mgbagwoju anya nke echiche ndi na-ezighi ezi banyere Daily butere, na oge abughị ule; ma e nwekwara paragraf gbasara ito oge.

Ọ di mma, nke a bu ihe unu ga-aghota: Paragraf a banyere ito oge adighi n’akwukwo isi mmalite mbu; ma okwu ahụ na-ekwu na oge abughị ule, ahiriokwu ahụ ka agbanwere. Ọ na-eme ka echiche mbu Ellen White puta n’uzo na-ezighi ezi. O jikotaghi ihe obula banyere ito oge na Daily. Nke a bu ihe anyi choro ileba anya n’ututu a.

Ya mere, dika m kwuru, anyi agaghị agu ibe ndi a niile. Naani ihe m ga-eme bu ijide n’aka na unu nwere ha n’aka unu ka unu wee nwalee ihe m na-ekwu; n’ihi na, dika mmadu, o nwere ike ibu na m na-eduhie unu.

Atọ White—“Odinaya nke Ito Oge”

Ndi na-akwado echiche ochie ahụ jigidere na usoro okwu nke nkwuputa a [Early Writings, 74–75.] nyere nkwado nke Eluigwe n’echiche banyere “daily” nke Miller jidere ma nke Uriah Smith mechara kwughachi.

Arthur White, nwa Willy White, n’akwukwo ya nke nwere mpiakota isii gbasara akuko ndu Ellen White, ka ọ na-ekwu banyere onodu nna ya nke juru ezi nghota banyere Daily, ọ sirị, na EGW, mpiakota nke 6, na ibe nke 252,

“Ndị na-akwado echiche ochie ahụ”—na Daily nọchiri anya Ikpere arụsị—“jigidere na okwu e ji kwuo nkwpụta a [Early Writings, 74–75.] tinyere nkwo nke Eluigwe n’elu echiche banyere daily nke Miller jidere ma nke Uriah Smith mechara kwughachi.”

Ọ bụrụ na Arthur White ga-abụ onye ọkọ akụkọ ihe mere eme n’ezie, onye ziri ezi, ị maara ihe ọ gaara ekwu n’ebe ahụ? Ọ gaara etinye naanị otu okwu n’ime ya; ma, Arthur White, o mehiere nke ukwu n’ebe a. Ọ gaara asị, “Ndị na-akwado echiche ochie ahụ kwusiri ike [n’eziokwu] na nkebiokwu nke nkwpụta a, —kwusiri ike na nkebiokwu nke nkwpụta a [Early Writings, 74-75.],’ tinyere nkwo nke Eluigwe n’echiche banyere daily nke Miller jidere ma nke Uriah Smith mechara kwughachi.”

Ma ọ naghị etinye ya n’ime ebe ahụ n’uzọ ziri ezi. Ọ na-ekwuputa naanị ihe ha na-ejidesi ike, dị ka a ga-asị na e nwere ohere na ha na-ejidesi ọnođụ na-ezighị ezi ike. Ma ọ bughị otu ahụ; ọnođụ ha bụ nke ziri ezi.

—“Ndị na-akwado echiche ọhụrụ ahụ”—nna ya, Willy, A. G. Daniells, W. W. Prescott, ma agaghị m abanye n’ebe ahụ ugbo a—“Ndị na-akwado echiche ọhụrụ ahụ kwenyere na a ghaghị ịnakwere nkwpụta ahụ n’ime okirikiri ya—okirikiri nke ịtọ oge.”

Anyị ka gwara unu esemokwu ha n’akwukwọ *Early Writings*, ibe 74.

—“Ndị na-akwado echiche ọhụrụ ahụ jidere na a ghaghị ịnakwere nkwpụta ahụ n’ime ihe gbara ya gburugburu—ihe gbara ya gburugburu nke ịtọ oge. Okwu Ellen White kwughachiri ugboro ugboro si, ‘Enweghị m ihè n’ihe a’ (Letter 226, 1908) na ‘Enweghị m ike ịkọwa nke ọma isi ihe ndị a na-ajụ ajuju’ (Letter 250, 1908), na enweghị ike ya ikwu okwu doro anya mgbe a manyere ajuju ahụ n’ihu ya, yiri ka o nyere nkwo nye nkubi okwu ha. Ha nwekwara ntụkwasi obi na ozi e nyere site n’aka Ellen White agaghị emegide ihe omume akụkọ ihe mere eme e gosiputara nke ọma.” Arthur White, EGW, volume 6, 252.

Nsughari Mbụ—Review and Herald, Novemba 1, 1850

Maakwukwọ *Early Writings*, peeji nke 74, ọlee mgbe e biputara ya? N’afọ 1882; e biputara akwukwọ *Early Writings* n’afọ 1882.

Ma ebe ka a hụrụ ya mbụ n’amaokwu ahụ dị na *Early Writings* nke anyị na-atụle, bụ na *Review and Herald*, Novemba 1, 1850, ma unu nwere nke ahụ n’ihe ndetu unu. Ọ bụkwa ọtutu paragraf, ma dika m kwuworola, anyị agaghị agụ ha niile.

Anyị na-ahụ paragraf anọ na ibe nke 2, mgbe ahụ paragraf anọ na ibe nke 3:

“Ndị Nna na Ụmụnne m Ndị Nwanyị, achọrọ m inye unu nkenke banyere ihe Onyenwe anyị gosiri m n’oge ọhụrụ n’oge na-adịbeghị anya. E gosiri m ịma mma nke Jizọs, na ihunanya ndị mmụọ ozi nwere n’ebe ibe ha nọ. Mmụọ ozi ahụ siri—Ọ bughị na unu na-ahụ ihunanya ha?—soronu ya. N’otu aka ahụ kwa, ndị nke Chineke aghaghị ihu ibe ha n’anya. Kama nke ahụ, ka ụta daba n’ahụ gi onwe gi karịa ka ọ ga-adaba n’ahụ nwanna gi. Ahurū m na ozi ahụ—‘reenu ihe unu nwere, nyekwanu onyinye ebere’—na ụfọdụ enyebeghị ya n’ihè ya doro anya; na ebumnobi eziokwu nke okwu Onye Nzọputa anyị ekwuputabeghị nke ọma. Ahurū m

na ebumnobi nke ire ere abughị inye ndị pụrụ ịrụ ọrụ ma kwado onwe ha; kama, ọ bụ ka e wee gbasaa eziokwu ahụ. Ọ bụ mmehie ikwado na ịhapụ ndị pụrụ ịrụ ọrụ ka ha bie n'ịdị umengwu. Ụfọdụ enwewo ịnụ ọkụ n'obi ịga nzuko nile; ọ bughị iji nye Chineke otuto, kama n'ihị —'achicha na azu.' Ndị di otu a gaara aka mma karịa ma ha nọrọ n'ụlọ na-arụ ọrụ aka ha, —'ihe ahụ di mma,' iji gboo mkpa nke ezinụlọ ha, ma nwee ihe ha ga-enye iji kwado ihe di oké ọnụ ahịa nke eziokwu ugbu a.”

“Ahurū m na ụfọdụ mehiera n'ikpe ekpere ka e gwọọ ndị ọrịa n'ihu ndị na-ekweghị ekwe. Ọ burū na onye ọ bụla n'etiti anyị na-aria ọrịa, ma kpọọ ndị okenye nke ụka ka ha kpee ekpere n'elu ya, dika James 5:14, 15 si di, anyị kwesiri iso ihe nlereanya Jizos. O mere ka ndị na-ekweghị ekwe puo n'ime ulo ahụ, mgbe ahụ O wee gwọọ onye ọrịa ahụ; ya mere anyị kwesiri icho ka e kewapu anyị n'ekweghị-ekwe nke ndị na-enweghị okwukwe, mgbe anyị na-ekpe ekpere maka ndị ọrịa nọ n'etiti anyị.”

“Mgbe ahụ, e duuru m uche m azu n'oge ahụ Jizos kpoooro ndi na-eso uzọ ya iche, banye n'ulo elu, ma buru uzọ saa ha ukwu, ma mesia nye ha ka ha rie n'ime achicha ahụ a nyawara, nke na-anochi anya ahụ ya a nyawara, na ihe onunụ sitere n'osisi vain nke na-anochi anya obara ya a wusara. Ahurū m na mmadu nile kwesikwara iji nghota mee ihe, ma soro ihe nlereanya Jizos n'ihe ndi a, ma mgbe ha na-eme emume ndi a, ha kwesiri idi iche na ndi na-ekweghị ekwe dika o kwere mee.”

“Mgbe ahụ, e gosiri m na a ga-awusa ihe otiti asaa ikpeazu ahụ, mgbe Jizos hapusiri Ebe Nso ahụ. Mmuo-ozu ahụ kwuru—Ọ bụ iwe Chineke na Nwa Aturu ahụ na-akpata mbibi ma ọ bụ onwu nke ndi ajo omume. N'olu Chineke, ndi nso ga-adi ike ma di egwu di ka usuu ndi agha nwere okoloto; ma ha agaghị emezu ikpe ahụ e dere n'oge ahụ. Mmezu nke ikpe ahụ ga-abu na njedebe nke afọ 1000.”

“Mgbe a gbanwere ndi nso ka ha buru ndi na-adighi anwu anwu, e wee bulie ha onu, ha anata ubo akwara ha, okpueze ha, wdg., ma banye n'Obodo Nso ahụ, Jizos na ndi nso anodu n'ikpe. E meghere akwukwo ndi ahụ, akwukwo nke ndu na akwukwo nke onwu; akwukwo nke ndu nwere ezi omume ndi nso, akwukwo nke onwu nwekwara ajo omume ndi ajo mmadu. E ji akwukwo ndi a tunyere Akwukwo Iwu ahụ, ya bu, Bible, ma di ka nke ahụ si di ka e si kpee ha ikpe. Ndi nso, n'otu obi na Jizos, na-ekpe ndi ajo nwuru anwu ikpe. Lee! mmuo ozi ahụ kwuru, ndi nso na-anodu n'ikpe, n'otu obi na Jizos, ma na-atunyere onye obula n'ime ndi ajo mmadu dika oru e mere n'anu ahụ si di, a na-edekwa n'akuku aha ha ihe ha ga-anata mgbe e mezuru ikpe ahụ. Nke a, ahuru m, bu oru ndi nso na Jizos n'Obodo Nso ahụ tupu o si n'elu daa n'uwa, n'ime afọ 1000 ahụ. Mgbe ahụ, na njedebe nke afọ 1000 ahụ, Jizos, na ndi mmuo ozi, na ndi nso niile nonyere ya, si n'Obodo Nso ahụ puo; ma ka ya na ha na-aridata n'uwa, a kpolitere ndi ajo nwuru anwu, mgbe ahukwa ndi ikom ahụ kpomkwem ‘—gburu ya n'afuri’ e mere ka ha bilie, ha ga-ahụ ya site n'ebe di anya n'ebube ya nile, ndi mmuo ozi na ndi nso nonyere ya, ha ga-erukwa akwa n'ihị ya. Ha ga-ahụ akara mbọ aka n'aka ya abuo, na n'ukwu ya abuo, na ebe ha manyere ube banye n'akuku ya. Akara mbọ aka ahụ na nke ube ahụ ga-abuzi ebube ya mgbe ahụ. Ọ bụ na njedebe nke afọ 1000 ahụ ka Jizos na-eguzo n'Ugwu Olive, ugwu ahụ ekewa onwe ya abuo, ọ ghokwa nnukwu mbara ala, ndi na-agbakwa oso n'oge ahụ bu ndi ajo mmadu ndi ahụ a kpolitere ugbu a. Mgbe ahụ, Obodo Nso ahụ na-abia ala ma guzosie ike n'elu

mbara ala ahụ.”

Mgbe ahụ Setan nyere ndị ajọ omume ahụ a kpolitere n’ọnwu mmụọ ya. O tolitere ha, na-agwa ha na ndị agha nọ n’Obodo ahụ di nta, nakwa na ndị agha ya di ukwu, nakwa na ha pụrụ imeri ndị nsọ ma were Obodo ahụ. Ka Setan na-akpọkọta ndị agha ya, ndị nsọ nọ n’ime Obodo ahụ, na-ele ịdị mma na ebube nke Paradaịs nke Chineke. Jisọs nọ n’isi ha, na-eduga ha. N’otu ntabi anya, Onye Nzọpụta ahụ mara mma si n’etiti anyị pụọ; ma n’oge na-adighị anya anyị nūrụ olu ya ahụ mara mma, na-asị, —Bjanu, ndị a goziri agozi nke Nna m, nwetanu alaeze ahụ a kwadebere maka unu site ná mmalite nke ụwa.’ Anyị zukọtara gburugburu Jisọs, ma ozugbo O mechiri ọnu ụzọ ámá nke Obodo ahụ, a kwupụtara ọnu n’ala ahụ megide ndị ajọ omume. E mechiri ọnu ụzọ ámá ahụ. Mgbe ahụ ndị nsọ jiri nku ha rigoro n’elu mgbidi nke Obodo ahụ. Jisọs nọkwa n’etiti ha; okpueze Ya lere anya nke ukwu n’ima mma na ebube. O bụ okpueze di n’ime okpueze, asaa n’onuogụ. Okpueze ndị nsọ bụ nke ọlaedo kachasi ọcha, e jiri kpakpando chọọ ha mma. Ihu ha na-enwu n’ebube, n’ihi na ha nọ n’ezi oyiyi Jisọs; ma ka ha na-ebili, na-agaghari kọkwa ọnu niile ruo n’elu Obodo ahụ, ihe ahụ m hūrụ juputara m n’onu nke ukwu.

Mgbe ahụ, ndị ajọ omume ahụ hūrụ ihe ha tufuru; a kpokuputara kwa ọkụ sitere n’aka Chineke n’elu ha, o wee laa ha n’iyi. Nke a bụ Mmezu nke Ikpe ahụ. Mgbe ahụ ndị ajọ omume natara dika ndị nsọ ahụ, n’otu na Jisọs, si tuoputara ha n’ime afọ 1000 ahụ. Otu ọkụ ahụ sitere n’aka Chineke nke laara ndị ajọ omume n’iyi, sachapuru ụwa dum. Ugwu ndị agbajiri agbaji ma dokasia dokasia gbazere n’oké okpomoku na-enwu enwu, ikuku kwa, e wee laa ahija akoro niile n’iyi. Mgbe ahụ ihe-nketa anyi meghere n’ihu anyi, di ebube ma maa mma, anyi wee ketakwa ụwa dum e mere ka o di oheru. Anyi niile tiri mkpu n’oké olu, Otuto, Aleluya.

Ahukwara m na ndi ozuzu aturu kwesiri ikpoturu ndi ahụ ha nwere ezi ihe kpatara ha ga-eji tukwasị obi n’aka, ndi noworo n’ozu nile ahụ, ma sie ike n’eziokwu nile di ugbu a, tupu ha akwado isi okwu oheru obula di mkpa, nke ha nwere ike iche na Bible na-akwado. Mgbe ahụ ndi ozuzu aturu ga-adi n’otu n’uzo zuru oke, a ga-ahukwa idi n’otu nke ndi ozuzu aturu ahụ n’ime chochi. Ahukwara m na udi usoro di otu a ga-egbochi nkewa ndi na-eweta mwute, ma mgbe ahụ agaghị enwe ihe ize ndu o bula na a ga-ekewa igwe aturu ahụ di oké onu ahia, ma chusasia aturu ahụ, na-enweghi onye ozuzu aturu.”—

Ma o wee mechie ya na paragraf ise ozo nke m tinyere n’ime igbe maka unu, n’ihi na paragraf ise ndi a sitere n’isiokwu ahụ bu ndi ga-emesia banye n’akwukwo Early Writings. O bu ya mere e ji kee paragraf ise ikpezu ndi a igbe gburugburu ha.

N’ubochi nke iri abuo na ato nke Septemba, Onyenwe anyi gosiri m na O gbatiwori aka Ya nke ugoro nke abuo iji kpoghachite ndi foduru nu n’ime ndi Ya, nakwa na a ghaghị igbakosi mbo ike ugoro abuo n’oge nchikota a. N’oge igbasa, e tiri Izrel ihe ma dowaa ya; ma ugbu a n’oge nchikota, Chineke ga-agwo ma kechie ndi Ya onya. N’oge igbasa, mbo e tinyere n’igbasa eziokwu nwere nani ntakiri mmetuta, ma ruoputa obere ihe ma o bu obuna ihe o bula; ma n’oge nchikota, mgbe Chineke esetipula aka Ya ikpokota ndi Ya, mbo a na-etinye n’igbasa eziokwu ga-enwe mmetuta e bu n’uche ya. Onye o bula kwesiri idi n’otu ma juo inu oku n’obi n’oru ahụ. Ahuru m na o bu ihe ihere ka onye o bula na-atu aka n’oge igbasa dika ihe atu ga-achi anyi ugbu a n’oge nchikota; n’ihi na o buru na Chineke emekwara anyi ugbu a naani

otu o mere n'oge ahụ, agaghị akpọkọta Izrel ma ọlị. Ọ dika mkpa ka e biputa eziokwu ahụ n'akwukwo akuko, dika a na-ekwusa ya.

“Onyenwe anyị gosiri m na e ji aka Ya duzie chaati 1843, nakwa na e kwesighi igbanwe akuko o bula n'ime ya; na onu ogugu ndi ahụ di ka Ọ chorọ ha. Na aka Ya di n'elu ya, wee zoo mmejo di n'ime ufodu n'ime onu ogugu ndi ahụ, ka onye obula ghara ihu ya, ruo mgbe e wepuru aka Ya.”

Mgbe ahụ, ahuru m, n'ihe metutara “Ihe ahụ a na-eme kwa ubochi,” na okwu ahụ “àjà” bu ihe amamihe mmadu tinyeere, nakwa na o bughị akuko nke ederede ahụ; na Onyenwe anyi nyekwara ndi kposara mkpu awa ikpe ahụ nghota ziri ezi banyere ya. Mgbe idi n'otu diri, tupu afọ 1844, o foro nke nta ka ha niile diri n'otu n'echiche ziri ezi banyere “Ihe ahụ a na-eme kwa ubochi;” ma kemgbe afọ 1844, n'etiti mgbagwoju anya, anabatala echiche ndi ozo, ochichiri na mgbagwoju anyakwa esoela.

“Onyenwe anyi gosiri m na Oge abubeghikwa ule kemgbe afọ 1844, nakwa na oge agaghikwa abụ ule ozo ruo mgbe ebighi ebi.”

“Mgbe ahụ e gosiri m ufodu ndi no n'oke njehie, na ndi nsọ ka ga-aga Jerusalem Ochie, wdg., tupu Onyenwe anyi abia. Echiche di otu a nwere ike ime ka uche na mmasi puo n'oru Chineke nke ugbo a, n'okpuru ozi nke mmuo-ozi nke ato; n'ihia na o buru na anyi ga-aga Jerusalem, mgbe ahụ uche anyi ga-adi n'ebe ahụ n'uzo nkiti, a ga-edobekwa akụ anyi ka e ghara iji ya ruo oru ndi ozo, iji mee ka ndi nsọ ruo Jerusalem. Ahuru m na ihe kpatara e ji hapu ha ka ha banye n'oke njehie a, bu n'ihia na ha ekwuputabeghi ma hapu njehie ha, bu ndi ha noro n'ime ha ruo otutu afọ gara aga.” Review and Herald, November 1, 1850.

I na-ahụ ha? I maara ihe m na-ekwu banyere ya?

Ọ di mma. Ọ buru na anyi abanye n'ime paragraf ise ikpeazu ndi a, unu ga-ahụ ihe ufodu di iche n'akwukwo mbu karia ihe unu ga-ahụ n'ime Early Writings, peeji nke 74.

SITE N'ORU NTAKWASI OBI: Ya bu, i na-asị na ndi a di n'ime igbe ahụ bu ndi nke mbu?

Ndi a di n'ime igbe a, ndi a bu paragraf ise ikpeazu di n'isiokwu mbu a, igbe a na-agbakwa ha gburugburu. Paragraf ise ndi a bu ndi mechara buru ihe e tinyere n'akwukwo Early Writings, ibe 74.

Ma, ole mgbe e biputara nke a, ole mgbe e dere ya? Novemba 1850.

Ya mere, etinyela m n'akwukwo mkpuredemede siri ike ihe ndi a ga-agbanwe n'ime paragraf ise ndi a. A ga-enwe mgbanwe ukwu n'ihe a; n'ihia na, n'oge na-adighi anya, n'afọ 1851, a ga-ebiputa akwukwo ahụ A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White, ha ga-ewerekwa paragraf ndi a tnye ha n'ime A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White. Sitekwa n'ebe a [isiokwu di na Review and Herald, Novemba 1850] ruo na A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White, e nwere ufodu obere mgbanwe ndi nchikota mere n'ime paragraf ise ndi a. Mgbe ahụ, site na A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White n'afọ 1851 ruo na Early Writings n'afọ 1882, e nwekwara ufodu mgbanwe ndi

nchikọta ọzọ, ma mgbanwe nchikọta ndi ahụ bu ihe na-eme ka Early Writings, peeji nke 74, buru ihe gbago agbago.

Ya mere, n'ime paragraf ise ndi a nke na-emechi na akwukwo edemede mbu ahụ, n'ime paragraf mbu ahụ, "September 23d, the Lord showed me . . . ," a ga-agbanwe nke ahụ.

N'akuku ndi na-esonu: "Mgbe ahụ, ahuru m . . ."; "Mgbe ahụ, ahuru m . . ."; "Onyenwe anyi gosiri m . . ."; na, "Mgbe ahụ, e duziri m gaa . . ."; a na-eme ihe ndi a ufodu ntakiri mmezi.

E gosiri Eziokwu Isi Iri n' Akuku Akwukwo Iri na Ato

Ma, ihe m choro ka unu hu n'ime paragraf iri na ato ndi a sitere n'isiokwu mbu ahụ, bu na o gosila ihe iri bu isi.

Ma ugbu a, echetara m ihe mere m ji mee ka ihe ndi a puta ihe n'akwukwo. O bughị n'ih na a ga-agbanwe ihe ndi ahụ. Ihe m na-emesi unu ike bu nke a, ma o buru na unu hu ya, na n'ime paragraf iri na ato ndi a, e gosiri ya nke a . . . , e gosiri ya nke a . . . , e gosiri ya nke a . . . , e gosiri ya nke a. Ma mgbe e gosiri ya otu ihe, mgbe o kowachara ya nye anyi, a na-egosikwa ya ihe ozo nke na-abughiri ihe e jikotara ya na ihe ahụ e gosiri ya ugbu a: "E gosiri m nke a . . . ; e gosiri m nke a . . . ; e gosiri m nke a . . . ."

I puru inyocha m ma guo ya n'onwe gi, ma e gosiri ya eziokwu isi iri n'ime paragraf iri na ato ndi a.

Nke a bu ihe e gosiri ya. E gosiri ya gbasara ihunanya Chineke, gbasara aja, gbasara ekpere maka ndi oria, gbasara oru oriri-nso, gbasara Ihe Otiti Asaa Ikpeazu jikotara na Puku Afọ ahụ, gbasara ihe oheru, gbasara nchikota mgbe 1844 gasiri, gbasara oru mbiputa, gbasara Chaati 1843, gbasara "Daily," gbasara "oge" dika ule, na gbasara njem nso gaa Jerusalem. Ma o buru na i jiri nlezianya guo ya, nke a abughị nrube echiche. Nke a bu ihe doro nnoo anya nke na-asi, "E gosiri m nke a," o na-edekwa ihe e gosiri ya; ma e gosiri ya ihe nke na-abughị n'uzo di mkpa ihe jikoro ya na nke ozo. I ghaghị ihu nke ahụ; n'ih na, ka ha na-amalite ijikota paragraf ndi a onu, ha na-amalite imeputa echiche ahụ na o na-ekwu ihe o na-ekwughị n'ezikwu.

Review and Herald, November 1, 1850

O di mma. Lezienu anya n'akuku okwu nke mbu n'ime akuku okwu ise ahụ anyi na-aruko oru na ya site na November 1850.

"Na Septemba 23d, Onyenwe anyi gosiri m na O setiputala aka Ya ozo nke ugboro nke abuo iji kporghachite ndi fodurunu n'ime ndi Ya, nakwa na a ghaghị ime ka mgbalị dikwuo okpukpu abuo n'oge nchikota a. N'oge igbasasi, e tiri Izrel ihe ma dowaa ya; ma ugbu a n'oge nchikota, Chineke ga-agwo ma kechie ndi Ya onya. N'igbasasi ahụ, mgbalị e mere iji gbasaa eziokwu nwere naani ntakiri mmetuta, mezuo naani ntakiri ihe ma o bu obuna ihe o bula; ma n'oge nchikota, mgbe Chineke etinyela aka Ya n'ikpokota ndi Ya, mgbalị e mere iji gbasaa eziokwu ga-enwe mmetuta e zubere ka ha nwee. Onye o bula kwesikwara idi n'otu ma juputakwa n'oku n'oru ahụ. Ahuru m na o bu ihe ihere ka onye o bula na-atu aka n'oge igbasasi di ka ihe atu ga-achi anyi ugbu a n'oge nchikota; n'ih na o buru na Chineke emeeghi anyi kariya ihe O mere

mgbe ahụ, a gaghị akpọkọta Izrel ma ọlị. Ọ dịkwa mkpa ka e biputa eziokwu n'akwukwo, dika a na-ekwusa ya."—

Ahiriokwu ikpeazu nke paragraf ahụ na-ekwu, "Ọ dị mkpa nke ukwu ka e biputa eziokwu ahụ n'akwukwo, dika a na-ekwusa ya." Ọ dị mma. A ga-ahapu echiche a.

Paragraf nke abuo n'ime ise ndi anyi na-atule, ebe o na-ekwu, "Onyenwe anyi gosiri m," unu na-ahu na adoputara m ya ahiri n'okpuru.

—"Onyenwe anyi gosiri m na aka Ya duziri chaati 1843 ahụ, nakwa na o dighi akuku o bula n'ime ya kwesiri igbanwe; na onuogu ndi ahụ di ka Ọ choro ka ha buru. Na aka Ya nokwasiri ya ma zoo njehie di n'ime ufodu n'ime onuogu ndi ahụ, ka o ghara idi onye o bula nwere ike ihu ya, ruo mgbe e wepuru aka Ya."—

Ihe kpatara m ji de akara n'okpuru ihe o bula n'ime paragraf anọ ndi a di n'elu ibe a bu na a ga-enwe mgbanwe ndezi n'ime ha mgbe e biputaghachiri ya n'akwukwo A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White na 1851.

Ọ di mma. "Onyenwe anyi gosiri m," ka a ga-agbanwe; "site n'aka ya" ka a ga-agbanwe, "na a gaghị agbanwe akuku obula n'ime ya" ka a ga-agbanwe.

Mgbe ahụ n'akuku paragrafu sochirinụ e deputara n'akwukwo mkpuru edemede gbara ochichiri [paragrafu nke anọ] n'ihu akwukwo ahụ, o siri,

—"Onyenwe anyi gosiri m na oge abubeghi ule kemgbe 1844, nakwa na oge agaghikwa abu ule ozo ma oli."—

"Ana m huru site n'aka Onyenwe anyi," ka a ga-agbanwe. Ihe ha ga-eme n'afọ na-abia n'ime A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White bu na ha ga-ewere paragraf ahụ nke nwere naani otu ahiriokwu ma jikota ya na paragraf nke bu ya uzo. Ha ga-eme ka o buru otu paragraf.

Ma, kwa, o buru na e nwere otu okwu ma o bu okwu ufodu e dere n'akpukpo-okwu siri ike, a ga-enwe mgbanwe ndi ozo n'udi e si dee ya; ma, aga m enye gi ihe atụ nke ihe m na-ekwu.

N'akuku nke ato, o na-ekwu,

—"Mgbe ahụ, ahuru m, n'ihe metutara —Daily,' na e tinyere okwu ahụ —sacrifice' site n'amamihe mmadu, nakwa na o bughị akuku nke ederede ahụ; na Onye-nwe nyere echiche ziri ezi banyere ya nye ndi kposara mkpu awa ikpe. Mgbe idi n'otu diri, tupu 1844, ihe foro nke nta ka o buru mmadu nile no n'otu n'echiche ziri ezi banyere —Daily;' ma kemgbe 1844, n'etiti mgbagwoju anya, a nabatala echiche ndi ozo, ochichiri na mgbagwoju anya esowokwa."—

Mgbe ahụ, na paragraf na-esote e dere n'akwukwo ukwu [paragraf nke anọ] di na ibe ahụ, o siri,

"Onyenwe anyi gosiri m na oge abughi ule kemgbe afọ 1844, nakwa na oge agaghikwa abu ule ozo ma oli."—

"Onyenwe anyi gosiri m," na a ga-agbanwe nke ahụ.

Ihe ha ga-eme n'afọ na-esote n'ime *A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White* bụ na ha ga-ewere paragraf ahụ nke nwere naanị otu ahiriokwu, ma jikọta ya na paragraf bu ya ụzọ. Ha ga-eme ka ọ bụrụ otu paragraf.

Ha ga-agbanwe “Onyenwe anyị gosiri m” ka ọ bụrụ “E gosikwara m.” O dī mma? Ha ga-eme ka paragraf abụọ ahụ bụrụ otu paragraf, ha ga-agbanwekwa ya ka ọ bụrụ, “E gosikwara m,” n'afọ 1851.

—“Mgbe ahụ, e mere ka m lekwasị anya n'ebe ụfọdụ nọ, ndị nọ n'ime nnukwu njehie ahụ, na ndị nsọ ka ga-aga Jerusalem Ochie, wdg., tupu Onyenwe anyị abịa. Echiche dī otu a e mere ya n'ụzọ ga-ewepụ uche na mmasị n'orụ Chineke nke ugbo a, n'okpuru ozi nke mmụọ ozi nke atọ; n'ihia na ọ bụrụ na anyị ga-aga Jerusalem, mgbe ahụ uche anyị ga-adị n'ebe ahụ n'onwe ya, a ga-egbochikwakwa akunuba anyị ka e jiri ya ruo orụ ndi ọzọ, iji mee ka ndi nsọ ruo Jerusalem. Ahurū m na ihe kpatara e ji hapu ha ka ha banye n'ime nnukwu njehie a, bụ n'ihia na ha ekwuputabeghi ma hapu njehie ha, nke ha noroworo n'ime ya ruo otutu afọ gara aga.” Review and Herald, November 1, 1850.

Ma, mgbe i rutere na *Early Writings*, i ma ihe ha na-eme? Ha na-ewepu okwu ahụ, “E gosikwara m,” ebe na *Early Writings* n'otu paragraf a, ọ ga-asị, “Mgbe idi n'otu dī tupu 1844, ihe foro nke nta ka ọ bụrụ mmadu niile dī n'otu n'echiche ziri ezi banyere —Daily, ma kemgbe 1844, n'ime mgbagwoju anya ahụ, a nabatala echiche ndi ọzọ, ochichiri na mgbagwoju anya esowokwa ya.” Ha wepuru “E gosikwara m,” ma ahiriokwu na-esote ya bụ, “oge abubeghi ule kemgbe 1844.” Na mberede, i maghizi na echiche a banyere na oge abughi ule bu otu n'ime ihe ndi e gosiri ya kpomkwem. I kwenyere na nke a bu akuku nke ihe ya banyere *Daily* na echiche ugha nke na-amiputa mgbagwoju anya.

Nke ahụ abughi nke mbu. I nwere nke mbu. Lelee ya.

Nzokwu Na-esote (Nzokwu Nke Abuo)—1851 Nkenke nke Ahumahu na Echiche Ndi Kraist nke Ellen G. White

Mgbe ahụ n'okpuru nke a, i nwere A Sketch of the Christian Experience and View of Ellen G. White, e biputara ya n'afọ 1851; ma i nwekwara nkowaputa nke mgbanwe ndi mere, ma e nwere mgbanwe di oke, oke mkpa.

“N'ubochi nke iri abuo na ato nke Septemba, Onyenwe anyi gosiri m na O setipula aka Ya nke ugoro nke abuo iji naputa ndi foduru n'ime ndi Ya, nakwa na a ghaghi ime mgbalị ugoro abuo n'oge nchikota a. N'oge ichusasi ha, e tiri Izrel ihe, dowaaakwa ya; ma ugbo a n'oge nchikota, Chineke ga-agwo ma kee onya ndi Ya. N'oge ichusasi ha, mgbalị e mere iji gbasaa eziokwu nwere nnoo ntakiri mmetuta, ruputakwa ntakiri ihe ma ọ bu obuna ihe ọ bula; ma n'oge nchikota, mgbe Chineke etinyela aka Ya ikpokota ndi Ya, mgbalị iji gbasaa eziokwu ga-enwe mmetuta e zubere ka ha nwee. Ndi niile kwesiri idi n'otu ma juputa n'oku n'oru a. Ahuru m na ọ bu ihe na-ezighi ezi ka onye ọ bula na-atu aka n'oge ichusasi ha dika ihe atu ga-achikwa anyi ugbo a n'oge nchikota; n'ihia na ọ buri na Chineke emeghi ihe kariri nke O mere n'oge ahụ n'ihia anyi ugbo a, a gaghi akpokota Izrel ma oli. [E wepuru: O dikwa mkpa ka e biputa eziokwu ahụ n'akwukwo akuko, dika e si

ekwusa ya.] [Ejikotara paragraf] Ahuwo m [na mbu—“Onyenwe anyi gosiri m”] na o bu aka Onyenwe anyi duru chaati nke 1843, [na mbu—“site n’aka Ya”] nakwa na e kwesighi igbanwe ya; [na mbu—“e kwesighi igbanwe akuku o bula n’ime ya”] na onuogu ndi ahụ di dika O chorọ ka ha di. Na aka Ya di n’elu ya, zoo mmejo di n’ime ufodu n’ime onuogu ndi ahụ, nke mere na o dighi onye puru ihu ya, ruo mgbe ewepuru aka Ya.”

“Mgbe ahụ, ahuru m, n’ihe metutara —Kwa ubochi,’ na okwu ahụ bu —àjà’ bu ihe amamihe mmadu tinyere, nakwa na o bughị nke akuku Akwukwo Nso ahụ; na Onye-nwe nyere echiche ziri ezi banyere ya ndi ahụ kposara mkpu awa ikpe ahụ. Mgbe idi n’otu di, tupu afọ 1844, ihe foro nke nta ka o buru ha niile no n’otu n’echiche ziri ezi banyere —Kwa ubochi ahụ;’ ma kemgbe 1844, n’ime mgbagwoju anya ahụ, a nakweere echiche ndi ozo, ochichiri na mgbagwoju anya esokwa ya. [A chikotara paragraaf] Ahukwara m [Na mbu—“Onye-nwe gosiri m”] na oge abughiwo ule kemgbe 1844, nakwa na oge agaghi abukwa ule ozo mgbe o bula.]” A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White, ExV 61–62.

Oge nke na-ejikotaghi na Ozi nke Mmuo Ozi nke Atọ

Ellen White nwere ohuu di iche na ohuu ahụ o nwere nke mechara buru nke e debere n’ime Early Writings. O nwere otutu ohuu; ma, o nwere otu ohuu ebe a gwara ya ihe; a gwara ya otu paragraf, o wee dee ya n’ala.

“Onyenweanyi egosila m na ozi nke mmuo-ozi nke ato ga-apu, ma kwusaa ya nye umu nke Onyenweanyi ndi gbasasiri agbasa, nakwa na a gaghị atukwasi ya n’oge; n’ihi na oge agaghi abukwa ule ozo ma oli. Ahuru m na ufodu no na-anata mkpali ugha nke sitere n’ikwusa oge; na ozi mmuo-ozi nke ato di ike kariya ihe oge puru ibu. Ahuru m na ozi a nwere ike iguzo n’elu ntala nke ya, nakwa na o dighi mkpa ka oge mee ka o sie ya ike, nakwa na o ga-aga n’ike di ukwuu, mezuo oru ya, a ga-emekwa ka o di mkpirikpi n’ezi omume.” A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White, ExV 48.

Gini ka o na-ekwu maka ya n’ebe ahụ? Na anyi ekwesighikwa ijiko Ozi Mmuo Ozi Nke Atọ na oge ozo, o bughị ya?

Amen? I no mu na m?

Ebee ka i na-ahụ nke a? Ebee ka o di?

SITE N’AKA NDI NAEGE NTI: (O dighi aziza.)

SITE N’ULO NTA: Nkwa Mkprikpi Banyere Ahumahu na Echiche Ndi Kraist.

Nchikota nke Ahumihe Ndi Kraist na Echiche nke Ellen G. White, ibe 48, ibe 48.

O di mma. Ebee ka anyi na-ahụ akuku ahụ anyi na-atule, nke e si na Review and Herald, November 1850 weputa; ebee ka nke ahụ di n’ime A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White? O di mma, o di, ma o buru na unu alaghachi azu n’ihe ndeko unu, o di n’ime A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White, peeji nke 61 na peeji nke 62.

I nwere otu oḥụ n’ime A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White nke e dekoṛo na ibe nke 48; mgbe ahụ, i nwekwara oḥụ ahụ nke n’ikpeazu ga-aputa n’ime Early Writings, na ibe nke 61 na 62. E kewara ha site n’ibe 13 ma o bu 14, o bughị ya?

Ginikwa ka ha ga-eme ma a bia n’akwukwo *Early Writings*? Ha ga-ewe paragraf a di na peeji nke 48 ma tinye ya ozugbo mgbe nkwuputa ya kwuru na oge abughizi ule. Ha ga-etinye oḥụ abuo onu.

I na-eso ihe m na-ekwu?

NWOKE N’IME NDI NA-EGE NTI: Ee.

I na-eso ihe m na-ekwu?

ONYE E KWUURU N’ULO NTAKPORO AHU: (Nkwenye.)

O di mma, n’ihi na o bu gi ka m na-ahu nkwenye pere mpe banyere ya.

Nzokwu Ikpeazu (Nzokwu Nke Ato)—Akwukwo Ndi E Dere Na Mmalite, 1882

O di mma. Ugbu a, aloghachila m na ibe nke 6 nke ndetu gi; ma, ugbu a i nwekwara Early Writings ozo.

“Septemba 23, . . . Ahuwo m na aka Onyenwe anyi duru eserese 1843 ahụ, nakwa na ekwesighi igbanwe ya; na onu ogugu ndi ahụ di dika O choro ka ha di; na aka Ya di n’elu ya ma zochie njehie di n’ime ufodu n’ime onu ogugu ndi ahụ, nke mere na o dighi onye puru ihu ya, ruo mgbe ewepuru aka Ya.”

Mgbe ahụ, ahuru m n’ihe metutara “daily” ahụ (Daniel 8:12) na okwu ahụ bu “sacrifice” sitere n’amamihe mmadu tinye ya, nakwa na o bughị nke akuku Akwukwo Nso ahụ, ma na Onyenwe anyi nyere ndi kposara mkpu awa ikpe ahụ nghota ziri ezi banyere ya. Mgbe idi n’otu di, tupu afọ 1844, ihe foro nke nta ka o buru mmadu niile no n’otu n’echiche ziri ezi banyere “daily” ahụ; ma n’ogba aghara di kemgbe 1844, anabatala echiche ndi ozo, ochichiri na ogba aghara esochikwala ya. Oge abughị ihe nnwale kemgbe 1844, o gaghikwa abukwa ihe nnwale ozo ma oli.

“Onyenwe anyi egosila m na ozi nke mmuo-ozi nke ato ga-apu, a ga-ekwusakwa ya n’etiti umu Onyenwe anyi ndi gbasasiri agbasasi, ma a gaghị adabere ya n’oge. Ahuru m na ufodu no na-enweta mkpali ugha, nke sitere n’ikwusa oge; ma ozi mmuo-ozi nke ato siri ike karia ka oge puru isi buru. Ahuru m na ozi a nwere ike iguzo n’elu ntala nke ya, o choghikwa oge iji mee ka o sie ike; na o ga-aga n’ike di ukwu, mee oru ya, a ga-ebikwa ya mkpumpku n’ezi omume.”

“Mgbe ahụ e gosiri m ufodu ndi no n’oke njehie nke ikwere na o bu oru ha iga Jerusalem ochie . . .” Early Writings, 74-76.

Ma ihe kpatara eji mee ka nke a puta ihe n’akwukwo bu na nke a bu paragraafu ebe a nke na-ekwu, “. . . Mgbe idi n’otu di, tupu 1844, ihe foro nke nta ka o buru mmadu nile no n’otu n’echiche ziri ezi banyere ‘kwa ubochi’; ma n’ogba aghara kemgbe 1844, a nabatara echiche ndi ozo, ochichiri

na ọgba aghara esokwa ya. Oge abughị ule kemgbe 1844, ọ gaghikwa abụ ule ọzọ ma ọlị.” unu kwesiri icheta na na mbụ, n’ihe ndekọ mbụ ya banyere ọhụ a, o kwuru, “E gosiri m na oge abughị ule kemgbe 1844,” ma nke ahụ bụ paragraafu ọzọ di iche. O mere ka o doo anya na e nwere ọdiche n’etiti ihe e gosiri ya banyere Kwa Ubochi na ihe e gosiri ya banyere oge ibu ule; nakwa na paragraafu na-esote, nke na-ekwu maka enweghi ijiko oge na Ozi nke Mụọ-ozu nke Ato, adighi n’ohu mbu ahụ. O di na peeji nke 48 nke Life Sketches, o bughị na peeji nke 61 na 62.

Ma, mgbe unu biara n’akwukwo Early Writings n’afọ 1882, ha chikotara ha onu; ya mere, mgbe unu rutere n’afọ ndi 1930 ma unu na-abanye n’ochichiri miri emi n’ime Adventism, Willie White wee kwuo na mgbe unu na-amu Daily, unu ga-amu ya n’onodu nke oge—“Ndo, Willie, oru gi bu ibu onye nyere ndeko akuko ihe mere eme ziri ezi nke Mụọ nke Amuma. I ga-abu onye ga-emi Mụọ nke Amuma. Ma n’otu i siri gosiputa Early Writings, ibe 75, i legbara isi mmalite mbu anya, isi mmalite mbu ndi ahụ na-ekwukwa na mgbe i welitere arumuka ahụ na Daily ga-elebara ya anya n’onodu nke oge n’ime Early Writings, 74, nke ahụ bu ugha kpamkpam.”—O bu ugha! A pughị ikwado ya site na ndeko di na Mụọ nke Amuma. A pughị ikwado ya site n’akuko ihe mere eme nke oge ahụ.

O di mma. Ntuaka nke 1, Nwanyị White na-ekwu na e nwere ezi nghota gbasara Daily, na Early Writings, 74. Isi arumuka e mesiri manyere n’akuko ihe mere eme bu na, mgbe i na-amu amaokwu ahụ di na Early Writings, 74, i ga-etinye ya n’onodu nke ito oge. Arumuka ahụ bu ugha; o bughị nke ziri ezi!

Ya mere, ugbu a, anyi ejidere naani onodu ahụ na e nwere echiche ziri ezi banyere Nso kwa ubochi. O di mma? Ma, anyi ga-ebulikwa otu echiche ozo sitere n’ime paragraf a.

O na-asi, “Septemba 23, Onyenwe anyi gosiri m . . . .” Septemba 23, mgbe ole? Afọ 1850: “Na Septemba 23, 1850, Onyenwe anyi gosiri m.”

Gini ka O gosiri ya?

Otu n’ime ihe ndi O gosiri ya bu na ebe o bu na 1844, a nakweere echiche ndi ozo gbasara Daily.

“Na Septemba 23, 1850, Onyenwe anyi gosiri m . . . . Mgbe idi n’otu diri, tupu afọ 1844, ihe foro nke nta ka o buru mmadu niile no n’otu n’echiche ziri ezi banyere ‘—Daily;’ ma ebe o bu na 1844 gasiri, n’etiti ọgba aghara ahụ, a nabatala echiche ndi ozo, ochichiri na ọgba aghara esokwa. The Review and Herald, Novemba 1850.”

Maachi 1850 “Ihe A Na-eme Kwa Ubochi” bu Ebe Nso nke Uwa

Ya mere, n’ala peeji nke 6, i nwere otu paragraf sitere na Review and Herald nke Maachi 1850, o bukwa otu isiokwu nke David Arnold dere.

“O [Daniel] hukwara otu ike mmegbu ahụ ahụ—ka o na-ebili imegide Onye-isi nke ndi-isi;’ si otu a na-eme ka njirisi iwu nke aja niile a na-achụ kwa ubochi, ndi e hiwere na Sainai ka e wee na-edebe ha kwa ubochi ruo mgbe Mkpuru ahụ ga-abia, kwusi. N’ebe a ka e gburu Kraist, ihe nke ahụ bu onyinyo ya, ma o bu nnukwu aja nnochị anya nke mezuru ihe nlereanya ahụ, n’aka ndi agha Rom. N’otu a, o bu site na Rom ka —e wepuru aja kwa ubochi ahụ,’ e wee kwatuo

ebe nsọ ya site n’aka Tajtos, onye ọchịagha Rom, mgbe o bibiri obodo Jerusalem na ụlọ nsọ Chineke, nke nwere —ebe nsọ ahụ.’ N’ebe a ka mmezu nke nkwpụta amụma Kraịst bidoro. Ha ga-adakwa n’ọnu mma agha, a ga-ebukwa ha n’agha n’etiti mba niile, a ga-azọkwa Jerusalem n’okpuru ụkwụ ndị mba ọzọ, RUE MGBE OGE NDI MBA OZO GA-EZU. Luk 21:24.” David Arnold, Review and Herald, Maachi 1850, Mpiakota 1, Nomba 8.

N’isiokwu a, David Arnold na-akuzi na Ihe a Na-eme Kwa Ụbọchị n’Akwụkwọ Daniel na-anọchi anya ebe nsọ ndị Juu dī na Jerusalem, nke Rome nke ndị na-ekpere arụsị wepurū n’afọ AD70.

Septemba 1850 Orū ije ozi nke Kraịst n’ebe nsọ bụ “Kwa Ụbọchị”

Mgbe ahụ, n’onwa Septemba 1850, n’otu afọ ahụ—ma n’uzọ, ònye bụ onye nchikọta akukọ nke Review and Herald na 1850? Aha ya bụ James White.

Ya mere, n’onwa Septemba nke afọ 1850, James White biputara otu edemede nke Crosier dere, nke na-akuzi na Daily ahụ na-anọchi anya ozi ije ozi Kraịst n’ebe Nsọ Ya.

Ugbu a, Jemes Wúait adighi akuzi ya kpomkwem, ma ndi mmadu na-eweputa nkwbibi okwu di n’ebe ahụ wee kwuo na nke ahụ bụ ihe o na-akuzi. Gini kwere mere m ji ekwu nke a? Ana m ekwu nke a n’ihi ihe kpatara ya: N’onwa Septemba nke afọ 1850, Nwanyinnaanyi Wúait kwuru na kemgbe afọ 1844, a nabatala echiche ndi ozo banyere Daily n’ime ochichiri, ma mgbagwoju anya esowokwa ya.

Echiche abuo ndi a [Arnold na Crosier] abughi echiche nke ndi Pioneer na “Daily” bu Ikpere arusi.

Ma n’akwukwo ibe nke 7, i nwere paragraf abuo ahụ sitere n’isiokwu Crosier, ebe o na-atu aro na Daily bụ ozi ije Kraịst n’Ụlọ Nsọ Ya.

“—E wee tudaa ebe Nsọ Ya dara n’ala;” Daniel 8:11. Ntudaa a mere n’ubochi na site n’ike ochichi Rom; ya mere, Ebe Nsọ nke akuku Akwukwo Nsọ a abughi Uwa, ma o bu Palestine, n’ihi na nke mbu dara n’oge odida, ihe kariri afọ 4,000, na nke nke abuo n’oge ndoro n’agha, ihe kariri afọ 700 tupu ihe omume nke amaokwu a, o dikwaghi nke o bu la n’ime ha dara site n’oru ochichi Rom.

“Ebe Nsọ ahụ a tudara n’ala bụ nke Onye ahụ Rom weliri onwe ya megide ya, onye ahụ bụ Onyeisi nke igwe agha, ya bụ, Jizos Kraịst; Pọl kwa na-akuzi na Ebe Nsọ Ya dī n’elugwe. Ozokwa, Daniel 11:30–31, —N’ihi na ugbo mmiri Kitim ga-abia imegide ya; ya mere, o ga-enwe mwute ma laghachi, ma nwee iwe (mkpara ita ahuhu) megide ogbugba ndu nsọ ahụ (Kraistianiti), otu a ka o ga-eme; o ga-alaghachikwa ma nwee nghota ya na ndi ahụ (ndi nchujaja na ndi bishop) na-ahapu ogbugba ndu nsọ ahụ. Ogwe aka (nke ochichi obodo na nke okpukpe) ga-eguzo n’akuku ya, ha (Rom na ndi ahụ na-ahapu ogbugba ndu nsọ ahụ) ga-emetokwa Ebe Nsọ nke ike ahụ.’ Gini bu nke a Rom na ndiozi nke Kraistianiti ga-ejiko onu emeto? E guzobere njikota a imegide —ogbugba ndu nsọ ahụ’, o bukwa Ebe Nsọ nke ogbugba ndu ahụ ka ha metoro; nke ha puru ime dikwa ka imeto aha Chineke; Jeremiah 34:16; Ezekiel 20; Malachi 1:7. Nke a bu otu ihe ahụ na imebi nsopuru ma o bu ikwulu aha Ya. N’echiche a ka anu ohia a —ndoro ndoro ochichi na nke okpukpe’ metoro Ebe Nsọ ahụ, (Mkpughe 13:6), wee tuda ya n’ala site n’ebe ya n’elugwe, (Abu Oma 102:19; Jeremiah 17:12; Ndi Hibru

8:1–2) mgbe ha kpọrọ Rom obodo nsọ ahụ, (Mkpughe 21:2) ma wụnye Popụ n’ebe ahụ na utu aha ndị a, —Onyenwe anyị Chineke Popụ’, —Nna Nsọ’, —Isi nke Nzuko-nsọ’, wdg., ma n’ebe ahụ, n’ulọ nsọ Chineke nke adigboroja, o na-ekwuputa ime ihe Jizos na-eme n’ezie n’Ebe Nsọ Ya; 2 Thessalonians 2:1–8. Azọpiala Ebe Nsọ ahụ n’okpuru ukwu (Daniel 8:13), otu ihe ahụ dika e si azọpja Okpara Chineke. (Ndị Hibru 10:29.)” O. R. L. Crosier, —The Sanctuary’, Review and Herald, September, 1850.

Uche nke James White

Gini mere James White ga-eji biputa isiokwu a ma o buru na o maara nke ka mma? Ihe kpatara ya bu “Usoro Echiche nke James White” n’ihe ndetu gi.

Ihe mbu e biputara mgbe Mkpasuobi Ahu gasiri ka a kporo Okwu nye Obere Igwe Aturu, ndi mmadu ato bu ndi dere n’akwukwo mbiputa ahụ bu James White, Ellen White, na Joseph Bates. Ihe mbu e biputara mgbe Oktoba 22, 1844, gasiri site n’aka ndi ahụ nogidere na-eso n’uzo ahụ bu isiokwu a; ma, n’isiokwu a, Nwanyị White kwadoro echiche Crosier, o bughị echiche ya banyere Daily, kama echiche ya banyere Kraist isi n’Ebe Nsọ puo banye n’Ebe Kachasi Nsọ.

Lezienụ anya, nke a bu Sister White. Nke a bu ihe mere James White ga-eji di njikere ibiputa edemede Crosier, o na-ekwu,

“Ekwere m na Ebe Nsọ ahụ, nke a ga-asachapu na njedebe nke ubochi 2300 ahụ, bu Ulọ Nsọ Jerusalem Oheru, nke Kraist bu onye ozi ya.”—nke a bu Ellen White—“Onyenwe anyi gosiri m n’ohu, ihe kariri otu afọ gara aga, na Nwanna Crosier nwere ezi ihè ahụ gbasara nsachapu nke Ebe Nsọ, wdg.; nakwa na o bu uche Ya ka Nwanna C. dee nkowa ahụ o nyere anyi n’akwukwo Day-Star, Extra, February 7, 1846. E nwere m mmetuta na Onyenwe anyi enyela m ikike zuru ezu ikwado Extra ahụ nye onye nsọ o bula.”

“Ana m ekpe ekpere ka ahiriokwu ndi a buru ngozi nye gi, na nye umuntakiri niile a huru n’anya ndi nwere ike igu ha.” A Word to the Little Flock, May 12, 1847.

Ya mere, ruo taa, ufodu n’ime ndi odeakuko ihe mere eme nke oge a n’ime Adventism na-asị, “Leenu ebe ahụ. Ellen White na-enye nkwa zuru ezu n’isiokwu Crosier; ya mere, ihe Crosier kwuru banyere Daily dika ozi ije ozi Kraist n’ebe nsọ ga-aburiri eziokwu.” Ma mgbe ha na-ekwu nke ahụ, ha na-akowa akuko ihe mere eme n’uzo na-ezighi ezi; n’ihi na isiokwu Crosier nwere akuku asato n’ime ya, ma site na mmalite, ndi Adventist ghotara na akuku anọ n’ime ha bu ochichiri zuru ezu, ma e bibeghikwa ha ozo, ozokwa, ozo n’ime Adventism.

Dika omumaatu, otu n’ime echiche ya n’isiokwu ahụ bu na mgbe Jizos ga-aloghachi, a ga-enwe otu puku afọ nke udo. Ndi Adventist ekweghi nke ahụ, ha akwukwaghikwa ya mgbe o bu. Nghota ahụ bu nghota nke William Miller juru, nke n’ezie na-edobe William Miller n’uzo ziri ezi nke ighota eziokwu. Ozizi ahụ bu otu n’ime ozizi ndi na-emegide nghota ndi Millerite ozugbo.

Ya mere, mgbe Crosier weputara edemede a nke nwere akuku asato, ha matara ozugbo site na mmalite na anọ n’ime akuku ndi a agaghi ekwe omume ibiputa ozo.

Ma, James White biputara akukū ahū ebe Crosier na-egosi n'ezie na Ihe a na-akpọ Daily bụ ozi-ọrụ Kraịst n'ụlọ nsọ; ma, ọ ga-ebiputakwa naanị akukū anọ ahū. Ọ gaghị ebiputakwa akukū anọ nke ọzọ. Ma, iji mee ka James White nwee ike ibiputa akukū anọ Crosier dere, ọ ghaghị ibiputa ya n'ime mbiputa abụọ. Ọ ghaghị ibiputa ya ugboro abụọ n'ọnwa Septemba 1850.

E nweghị ohere zuru ezu n'ime **Review and Herald** ya na Septemba 1850, ya mere o biputara **Review and Herald** abụọ n'ime Septemba 1850 ka o wee nwee ike ibiputa isiokwu Crosier dum gbasara Kraịst isi n'Ebe Nsọ kwaga n'Ebe Kachasi Nsọ.

Ugbu a, ị ga-achoputa n'aka Gerard Damsteegt na ọ na-enye nyocha akukū ihe mere eme nke na-egosi na ndị Adventist maara mgbe niile na e nwere akukū ufodu n'isiokwu Crosier dere ndi na-ezighi ezi, nakwa na a pughi ibiputaghachi ha.

“O kwuru [Ellen Harmon, si]:—Onyenwe anyi gosiiri m n'ohuhu, ihe kariiri otu afọ gara aga, na Nwanna Crosier nwere ezi ihè banyere ime ka Ebe Nsọ di ocha, wdg.; nakwa na ọ bu uche Ya ka Nwanna C. dee echiche ahū o nyere anyi na Day Star Extra, February 7, 1846. Ana m enwe mmetuta na Onyenwe anyi nyere m ikike zuru ezu, ikwado Extra ahū, nye onye nsọ ọ bula” (Letter. E. G. White to Curtis, Word to the Little Flock, 12). Ndi Seventh-day Adventists na-adikari akowa okwu a ka ọ putara na ihe ngosi Crosier nyere enweghi mmejọ niile, ma na isi arumuka ya nke ihe nnochianya udi bu eziokwu. Mbiputaghari nke isiokwu ahū hapuru akukū ndi ha chere na ha ezighi ezi.” P. Gerard Damsteegt, Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission, 125.

O nwebeghi ike ibiputa akwukwo ya zuru ezu ozo.

Ugbu a, n'ihuakwukwo na-esote, ị nwere W. A. Spicer ka ọ na-agba amà banyere otu ihe ahū: Ha maara mgbe niile na isiokwu Crosier nwere njehie n'ime ha, ma ha ebiputaghikwa ozo akukū anọ ndi ahū.

“O bu ihe nwute ikwu, nwa okorobia ahū, Crosier, jere ije n'ihè nke eziokwu ubochi izu ike naanị obere oge. Mgbe e mesiri, ọ juru ozizi ebe nsọ ahū nke o nyere aka iwulite. Umunna anyi ndi osu uzọ biputaghachiri nkowa ya banyere ebe nsọ ahū otutu ugboro n'akwukwo akuko ha mbu, ma ha enweghi ike ibiputaghachi akwukwo ya dum. N'ime ya, o tinyela n'elu nkowa ebe nsọ ahū ufodu echiche banyere oge na-abia—puku afọ nke oge a, ya na oge ebube n'elu uwa a n'Obibia nke Abuo. Ihe ndi a ka umunna anyi na-ahapu mgbe niile. Ozizi ndi a banyere oge na-abia agbasaala ebe niile n'ubochi ndi ahū. Ozizi ahū adabaghi mgbe ọ bula n'ozu obibia ahū doro anya; ma o doro anya na ihe iko a nke njehie nyere aka iduhie umu okorobia ndi ahū ka ha si n'ezio kwu ubochi izu ike na nke ebe nsọ puo. N'oge na-adighi anya, o ghorọ onye na-emegide mmeghari anyi mbu n'obi ilu.” W. A. Spicer, Review and Herald, December 14, 1939

Isi ihe a bu na, e nwere ufodu ndi taa na-ewere nkwardo Nwanyi White nyere isiokwu Crosier n'akwukwo A Word to the Little Flock, ndi dika Heidi Heikes, Heidi Heikes na akwukwo nzuzu ya banyere Daily ibu ozi Kraist n'ulo nsọ. Nke a bu otu n'ime arumuka ya.

Ndi na-eme nke a na-eleghara eziokwu ndi mere n'akuko ihe mere eme anya. Ha agaghi enwe ike ibiputa ozo isiokwu niile Crosier dere. Ma ikwusi ike na nkwardo Ellen White nyere n'akwukwo A

Word to the Little Flock bụ nkwa zuru ezu na-enweghị mwepu nye onodu Crosier, bụ ikwusi ike na ndị Adventist kwenyere na a ga-enwe otu puku afọ nke udo. Nke a bụ arụmụka nzuzu.

Ọ bụ ikwa akuko ihe mere eme n'uzo na-ezighi ezi, e mekwara ya iji duhie ndi mmadu ma meputa mgbagwoju anya na ochichiri.

Ya mere, i nwere ndi oko akuko ihe mere eme abuo, Spicer onye nwuru anwu na Damsteegt onye ka di ndu; ma, ana m ekwe gi nkwa, Spicer ma o bu Damsteegt, o dighi onye obula n'ime ha, ga-ekwenye na m n'ihe m na-eweputa. O di mma, ha agaghị ekwenye. Ya mere, i nwere ndi oko akuko ihe mere eme abuo na-emegide ibe ha ndi kwekorọ n'ihe m na-agwa gi. Enweghi ihe obula ga-eme ka o ziri ezi n'uzo o bula ikwa nkwa Ellen White nyere edemede Crosier di ka ihe putara na ihe nile di n'ime ya zuru oke.

Nyocha nke Obibia—Mpiakota nke 1, Auburn, NY, Nomba 3

Nyocha Obibia nke abuo—Mpiakota nke 1, Auburn, NY, Nomba nke 4

Ntule Obibia ahụ—Mpiakota 1, Auburn NY, Nomba Puru Iche

Mgbe James White malitere ibiputa edemede Crosier n'onwa Septemba nke afọ 1850, n'ime The Review and Herald, nke ahụ bụ Mpiakota 1, Nomba 3.

Ma, o nweghi ike itinye ya niile n'Udi Mpiakota 1, Nomba 3; ya mere, o mechara isiokwu ahụ n'Mpiakota 1 nke The Review and Herald, Nomba 4. Olee mgbe ka o mere nke a? N'onwa Septemba nke afọ 1850.

O di mma, gini mere na Septemba nke afọ 1850? Nwanyị White huru ohu nke na-ekwu, “Na Septemba 23, 1850 Onyenwe anyi gosiri m . . . Mgbe idi n'otu di, tupu 1844, ihe foro nke nta ka o buru mmadu niile jikotara n'ezie echiche banyere 'Kwa-Ubochi;' ma kemgbe 1844, n'ime mgbagwoju anya, a nabatala echiche ndi ozo, ochichiri na mgbagwoju anya esokwala ya. The Review and Herald, November 1850.”

Onye bu di ya? O bu onye nchikota akuko nke *The Review and Herald*.

Ya mere, gini ka o mere mgbe nwunye ya siru, “I ma ihe e gwara m ugbo a site n'aka Onyenwe anyi, James? E gwara m na anyi ekwesighi imalite iweta echiche banyere Daily ndi na-emegide nghota ndi Pioneer na Daily bu Okpukpe Ndi Omenala, n'ihina o na-eweta ochichiri na mgbagwoju anya.”

Ya mere, gini ka James White mere? N'onwa Septemba afọ 1850, o biputara Review and Herald ozo, ugboro ato n'ime otu onwa. A na-akpo ya Volume 1, Mbiputa Puru Iche.

Kedukwa ihe o mere? O biputaghachiri isiokwu Crosier ma wepu ihe Crosier kwuru banyere Daily!

Umunna nwoke na umunna nwanyi, nke a bu ihe ama sitere n'akuko ihe mere eme na-egosi na James na Ellen White ghotara na echiche Crosier banyere Daily ezighi ezi, nakwa na o wetara ochichiri na mgbagwoju anya.

Gịnikwa bụ echiche Crosier banyere Daily? Na ọ bụ ozi Kraịst n'ụlọ nsọ.

Ya mere, na **Early Writings**, 74, mgbe ọ na-ekwu, “N’ụbọchị nke 23 Septemba, Onyenwe anyị gosiri m na ndị Millerite nwere ezi nghọta banyere Daily,” ihe akaebe nke akụkọ ihe mere eme bụ na ndị Millerite ghọtara—

Ugbu a, Ụmụna nwoke na Ụmụna nwanyị, Ụmụna nwoke na Ụmụna nwanyị, unu agaghị atụfu eziokwu a: Gịni ka nke a bụ: Septemba 1850, e gosiri Nwanyị White na kemgbe 1844, e nakweere echiche ndị ọzọ banyere Daily; Mee 1850, Arnold kowara Daily dika ebe nsọ ndị Juu; Septemba 1850, e biputara akụkụ 1 n’ime 2 nke isiokwu Crosier, tinyere nkowa ya banyere Daily dika ozi Kraịst n’ebe nsọ; Septemba 1850, e biputara akụkụ 2 n’ime 2 nke isiokwu Crosier; Septemba 1850, e biputaghachiri isiokwu Crosier, ma ewepuru echiche ya banyere Daily? Gịni ka na-eme?

Anyị na-ahụ n’otu afọ ahụ e si meputa Chaatị 1850 a, gịnikwa ka Chaatị a na-ekwu banyere Daily? “Ọchịchị ndị ọgọ mmụọ, ma ọ bụ DAILY ahụ e wepuru. Dan. 11:31 508.”

Ellen White maara ihe ọndụ nke “Ihe A Na-achụ Kwa Ụbọchị” bụ n’aka ndị ahụ kposara ozi awa ikpe ahụ. Mgbe ọ na-ekwu na ha nwere ezi echiche, ọ maara na ezi echiche ahụ bụ na ọ nọchiri anya iwepu ọchịchị ndị ọgọ mmụọ; “Ihe A Na-achụ Kwa Ụbọchị” nọchiri anya ikpere arụsị.

Ma n’afọ a, 1850, ndekọ ihe mere eme na-egosi na ọ juru, di ya jukwara, ozizi ahụ na-akuzi na Daily na-anochi anya ozi ije ozi Kraịst n’ebe nsọ, nke bụ ozizi Ụlọ Ọrụ Nnyocha Akwukwọ Nso nke Nzuko Seventh-day Adventist na-akwado. Ọ bụ ozizi ahụ ka ọrụ ndị na-akwado onwe ha, dika Heartland na Steps to Life, na-akwado. Ọ bụ ozizi ahụ na-eweta ọchịchiri na mgbagwoju anya.

Ugbu a, lezienụ nke a anya gbasara Chaatị 1850. Nke a bụ n’onwa Nọvemba nke afọ 1850. Nke a bụ otu onwa ahụ nke o nwere ọhụ nke ọ deko, nke n’ikpeazu gara n’usoro mmepe ya na 1851, ma emesia na 1882 ọ biara buru akụkụ nke Early Writing, n’otu onwa a, n’otu onwa a kpomkwem, na Nọvemba nke afọ 1850. Ọ sirị,

“N’ụbọchị Mọnde anyị laghachiri Dorchester ebe ezi Nwanne anyị Nichols na ezinulo ya bi.”—

N’ebe a n’elu ebe a [na-ekwu maka Chaatị 1850, n’akụkụ elu aka nri], “Otis Nichols, Dorchester, Massachusetts biputara ya.” Ọ di mma? Ọ bụ ihe a ka ọ na-ekwu maka ya, ọ bughị ya? I na-ahụ ya, Chaatị a?

—“N’abalị ahụ Chineke nyere m ọhụ di nnoo mmasi, nke ka ukwu n’ime ya unu ga-ahụ n’akwukwọ ahụ. Chineke gosiri m mkpa ọ di iweputa chaatị. Ahuru m na ọ di mkpa nakwa na eziokwu a kowara nke oma n’elu tebul di iche iche ga-aruputa otutu ihe ma mee ka mkpuruobi bia n’imara eziokwu ahụ.” Manuscript Releases, nomba 15, 210 November, 1850.

O nwere ọhụ n’ulo Nichols na Dorchester—ihe ahụ niile di n’elu Chaatị a—na-asị, “I ga-eme otu chaatị.”

Kedu kwa ihe ọ na-ekwu banyere chaatị ahụ? Olee otu ọ si kowaa ya?

Gaa na Habakok 2, “Ahuru m mkpa o di iweputa otu chaati,” ginikwa ka o ga-eme? O di mkpa, “ka e mee ka eziokwu ahụ doo anya n’elu mbadamba.” Habakok 2, amaokwu nke 2, na-ekwu, “Onyenwe anyi wee zaa m, si, Dee ohu ahụ, meekwa ka o doo anya n’elu mbadamba, . . .” O na-ekwu na Chaati Otis Nichols nke 1850 a, e biputara na Dorchester, Massachusetts, bu mmezu nke Habakok, dika o si kwa kwuo n’akwukwo The Great Controversy na Chaati nke 1843 bu mmezu nke Habakok.

O di mma, i hula nke ahụ? I hula mgbe o nwetara ohu a? N’otu oge ahụ ka ihe a na-eme: “September 23d, Onye-nwe-anyi gosiri m . . . na ozizi banyere Daily dika ozi nke Ulo Nso Kraist na-eweta ochichiri na mgbagwoju anya,” di ya wee kpogharja isiokwu ahụ ozugbo ma wepu paragraf abuo ahụ. E biputaghị ya ozo ma oli n’ime Adventism ruo n’afọ 1931 mgbe Willie White biputara ya ozo; ma, mgbe o mere otu ahụ, o nwere ufodu akaebe ugha n’ime tract ahụ n’onwe ya nke o biputara. A puru igosi nke a.

Ugbu a, achoro m iguputara unu ihe ebe a, otu nkowa di ogologo, gbasara otu oge a kpomkwem. Nke a sitere na November 27, 1850.

Ano m eleghara idegara unu akwukwo anya ruo oge ufodu. Ugbu a, aga m enye ihe mere m ji mee otu a. Nke mbu, enweghi m oge ide akwukwo ruo otutu izu mgbe m natara akwukwo ozi oma na nke nabatara nke Nwanneanyi Arabella, ma o bughị ya, agariri m emezu aririyo ya ka azaa ya n’ime izu abuo. Akwukwo ozi ahụ masiri m nke ukwu. Anyi niile nwere mmasi n’akwukwo ozi ahụ, anyi nwekwara olileanya na igbu oge m agaghị egbochi unu iza nke a ozugbo unu guru ya, ma agaghị m echere ogologo oge otu a ozo n’oge ozo.

“Ahụ ike James na nke m di nnoo mma ugbu a. Ulo anyi di na Paris, n’ulo Nwanna Andrews, n’ebe di nnoo nso na ulo ozi na ulo mbiputa. Anyi ga-anọ ebe a obere oge. Nke a bu ezi-na-ulo nwere obioma nke ukwu, ma ha dara ogbenye nke ukwu. Ihe niile di ebe a bu n’efu dika ihe ha nwere si di. Anyi echeghi na o ziri ezi ibu ugwo o bula nye ha mgbe anyi no ebe a. Ana m acho ihu unu niile nke ukwu, tinyekwara ezigbo Nwanyi Nwanna Gorham.

“Nzukọ anyi di na Topsham bu nke mmasi miri emi. Ndi di iri abuo na asato no ya; ha niile sonyere n’ogbakọ ahụ.

“N’ubochi Sonde ike nke Chineke biakwasiri anyi di ka ifufe di ike nke na-efe oso. Ha niile biliri guzoro n’ukwu ha ma too Chineke n’oke olu; o di ka ihe mere mgbe a tosiri ntala ulo Chineke. A pughi imata olu ikwa akwa site n’olu iti mkpu onu. O bu oge mmeri; e mere ka mmadu niile sie ike ma nweta ume oheru. Ahubeghi m udi oge di ike otu a mbu.”

“Nzukọ anyi sochirinụ di na Fairhaven. Nwanna Bates na nwunye ya no ebe ahụ. O bu nnoo di ezigbo mma. Ka anyi na-alaghachi n’ulo Nwanna Nichols, Onye-nwe-anyi nyere m ohu ma gosi m na a ga-eme ka eziokwu ahụ doo anya n’elu mbadamba, na nke a ga-eme ka otutu kpebie n’akuku eziokwu ahụ site n’ozidi mmuo ozi ato ahụ, ebe a na-eme ka ndi abuo mbu doo anya n’elu mbadamba.”—

Nke ahụ di n’ebe a kpomkwem, [na-egosi akuku ala aka ekpe nke Chaati 1850]. O di mma? Ha no na Chaati a, nke ahụ ka o na-ekwu maka ya.

—“Ahụkwara m na ọ dịkwa mkpa ka e biputa akwụkwọ ahụ dị ka o si dị mkpa ka ndị ozi ahụ jee, n’ihi na ndị ozi ahụ choro akwụkwọ ha ga-ebu n’aka ha, nke nwere eziokwu dị ugbo a, iji tinye ya n’aka ndị na-anụ, ma mgbe ahụ eziokwu ahụ agaghị apụ n’uche, nakwa na akwụkwọ ahụ ga-aga ebe ndị ozi ahụ na-enweghị ike ịga. Ihe ndị ọzọ ka m huru nke ga-aputa n’akwụkwọ ahụ.

“Kedu ka unu niile si adị ná mma? Unu niile ọ na-agbalisi ike inweta ndụ ebighị ebi? Anọ m n’ochịchọ ihu unu nke ukwu, nke ukwu, ma echere m na n’oge na-adighi anya aga m ahụ unu. Ugbo a bu oge nkwa, ma enwere m olileanya na anyi niile ga-arụ ọrụ nke ga-eguzosi ike n’ihe n’ihi ebighi ebi. Oge yiri ka ọ dị mkpụmkpụ nke ukwu, ma ihe ọbụla anyi ga-eme, anyi aghaghị ime ya ngwa ngwa.”

“Na Nọvemba 20, otu izu gara aga, Nwanna Henry Nichols na m gara Topsham. Anyi ka si n’elu tebụl nri ehihie bilie n’ubochi Tozdee [Nov. 21], mgbe otu n’ime umu Nwanna Foey biara banye si na nne ha amaghị onwe ya. Anyi mere ngwa gafee osimiri ahụ otu mail, wee hu Nwanyi Nwanna anyi huru n’anya, Foey, ka ọ na-anwu. Ahuhu m di ukwu mgbe m choputara na ọ maghi m. O gara n’ihu ogologo oge n’oke n’ujuanya ruo n’agbata elekere ato na elekere anọ, mgbe ahụ o kupuru ume ikpeazu ya. O hapula di ya na umu ato ka ha na-eru uju n’ihi onwu ya.

N’ututu Fraidee [Nov. 22], Nwannaanyi Henry biara Paris ka James kpuchie ya afu ka o wee gaa olili ozu ahụ. Anyi nwere oge di nnoo nsọ ma na-adoro mmasi. Onyenwe anyi ahapughi anyi, kama O kwere ka Mmuo Ya zuru ike n’elu anyi. Ubochi ikpeazu nke Nwanyi Foey bu n’ezie ubochi ya kacha buru nke mmuo ma burukwa nke kacha mma. Nwannaanyi Foey nwere nke a iji kasie ya obi, na ọ nwuru dika Onye Kraist. O na-eguzosi ike nke oma. Chineke na-enye ya amara iji diri ahuhu a. Ee, lee ka o si di mma inwe olileanya n’ime Chineke nke ga-akwado mmadu n’oge onodu niile nke onwunwa na ahuhu. Toonu Chineke maka olileanya, olileanya oma. Gini ka unu, onye o bula n’ime unu, ga-enye n’ihi olileanya unu?

Jidesienu ike n’okwukwe. Nweenu ike n’ime Chineke, daberekwa n’ogwe aka Ya nke ebighi ebi. O gaghị ada unu mbà ma oji, kama ọ ga-ebuli unu n’elu n’okpuru mkpagbu ọ bula. Enwere m olileanya na unu niile ga-etowanye ike kari kari n’eziokwu ahụ. Unu alaghị azu, kama nyagharja uzọ unu ruo n’alaeze ahụ.”—

Ka anyi gawa. Nke a bu ihe m choro ka unu hu.

—“Otu izu gara aga, n’Ubochi Izuike gara aga, anyi nwere noko na-ato nnoo mmasi. Nwanna Hewit si Dead River no ebe ahụ. O biara na ozi nke putara na mbibi nke ndi ajo omume na ura nke ndi nwuru anwu bu ihe aru n’ime uzọ e mechiri emechi nke otu nwanyi Jezebel, nwanyi amuma, wetara, ma o kwenyere na ọ bu m bu nwanyi ahụ, Jezebel.”—

O di mma? Nwanna Hewit na-ekwu na Ellen White bu Jezebel, nakwa na o webatala njehie ato.

—“Anyi gwara ya ufodu n’ime mmejo ya nke gara aga, na ubochi 1335 ahụ agwula, nakwa otutu mmejo ya ndi ozo. Nke a nwere naani ntakiri mmetuta. A huru ochichiri ya n’ahu nzuko ahụ, ọ kpogara ya n’idokpu.”

Ugbu a, achoro m ka unu hu nke a. Enwere m ihe m choro ikwu gbasara paragraf a nke m choro ka unu soro, ma o buru na unu nwere ike.

O buru na i meela mgbe o bua emekorita ihe na ndi no n'ime Adventism ndi na-etinye amuma oge n'oru ozo na ngwucha uwa, ha nwere naani nkowa ato ka ha na-eji—ha na-eji otutu nkowa, ma ha nwere nkowa ato bu isi ka ha na-eji. Nke a bu otu n'ime ha; n'ihu na ha ga-aga ebe ahụ ma si, “Anyi gwara ya ufodu n'ime njehie ya ndi o mere n'oge gara aga,” ha ga-ekwukwa na mgbe o siri “na ubochi 1335 ahụ agwula,” na nke ahụ bu otu n'ime njehie ya. I hula otu a puru isi gbagoo ntakiri usoro asusu ahụ: “Anyi gwara ya ufodu n'ime njehie ya ndi o mere n'oge gara aga”? Anyi gwakwara ya na ubochi 1335 ahụ agwula; ma ndi na-akowa oge na-asị na anyi gwara ya ufodu n'ime njehie ya ndi o mere n'oge gara aga, na otu n'ime njehie ndi ahụ bu na i na-akuzi na ubochi 1335 ahụ agwula, nakwa na nke ahụ bu njehie.” Ya mere, a puru isi gbagoo ya n'uzo o bua.

Oge mbu m nwere mkparita uka ihu na ihu na Eugene Prewitt bu na Oklahoma, ma o na-arụ uka na Akuko Ihe Mere Eme nke ndi Millerite adighi emeghachi onwe ya na njedebe nke uwa, m wee nye ya otutu nkowa sitere na Muo nke Amuma.

O si, “Jeff, i maara na Ellen White bu onye dere ede n'enweghi nlezianya.”

M wee si, “Gini ka i na-ekwu?”

O wee gaa na nkwaputa a. O na-ekwu na nkwaputa a na-egosi na o bu onye na-edede n'echefughi echiche nke oma; n'ihu na o maara na m maara na ndi na-akowa oge puru itughari nkwaputa a n'uzo ha choro, ma o buru na ha choro ime otu ahụ.

Ugbu a, eziokwu ahụ na ebe di ka Washita nwere mmetuta nke na-akuziri umuakwukwo ya na Ellen White bu onye odee na-adighi akpachapu anya bu otu ihe; ma, o bu onye odee na-adighi akpachapu anya ebe a?

—“Enwere m mmetuta na aghaghi m ikwu okwu ole na ole. N'aha Jizos, m biliri, ma n'ihe di ka nkeji ise nzuko ahụ gbanwere. Onye o bua nuru ya n'otu oge ahụ. Ihu mmadu nile wee mune ihè. Onuno Chineke juputara ebe ahụ. Nwanna Hewit dara n'ikpere ya, malitekwara ibe akwa na ikpe ekpere. E wepuru m n'ohuhu, m wee hu otutu ihe ndi m na-apughi ide. O metutara Nwanna Hewit nke ukwu. O kwuputara na o bu nke Chineke, e wedakwara ya n'ala n'idi umeala n'obi. O nowo na-edede akwukwo kemgbe nzuko ahụ, ma ugbu a o na-edede site n'otu tebul ahụ, na-aju mmehie ya nile o bu uzo kwalite. Ekwere m na Chineke na-ebuli ya elu, nakwa na e kere ya ka o ruo ezi ihe, ma o buru na Chineke aru oru site n'ime ya.”

“Ezigbo ihunanya di ukwu nye Nwanyinna Gorham a huru n'anya. Gwa ya ka o sie ike. Chineke nonyere ya, O gaghikwa ahapu ya. Ezigbo ihunanya di ukwu nye unu niile. Enwere m olileanya na umuntakiri agaghi ada ura, kama ha ga-enwe mmasi n'ezio kwu ahụ ma buru ndi na-agbasi mbo ike ime ka okpukpo na nhoputa ha guzosie ike. Dee, jide n'aka dee, emekwala di ka m mere. Ahuru m unu n'anya, unu niile. Dee.” Manuscript Releases, olu nke 16, 206–209. E dere ya site na Paris, Maine, Novemba 27, 1850.

Umunna ndi nwoke na ndi nwanyi, gini bu onodu akuko ihe mere eme nke nke a; o no ebee ka o na-edede nke a? O na-edede nke a n'afọ 1850, n'ulo Nwanna Nichols.

N'oge a, gini ka Onyenwe anyi na-eme? O na-egosi na ndi Pioneers nwere ezi echiche banyere Daily ahụ, ma o na-emeso nke ahụ ihe. O na-ekwu na ozi Kraist n'Ulo Nso Ya bu echiche ugha banyere Daily ahụ.

N'akuko ihe mere eme a, n'akuko ihe mere eme a n'onwe ya—o bughị naani n'akuko ihe mere eme a n'onwe ya, o bughikwa naani n'afọ ahụ kpomkwem, kama n'onwa ahụ kpomkwem nke afọ ahụ ka o na-anata ohuu, ma o na-akowaputa eziokwu a banyere onodu Ndi Mbido gbasara Daily, na-ekwu na ndi ahụ nyere Mkpu Oge Ikpe ahụ nwere echiche ziri ezi banyere Daily; ma, n'otu paragraf ahụ, o na-ekwu, “Ahuru m na e ji aka Onyenwe anyi duzie Chaati 1843 ahụ, na a gaghi agbanwe ya, nakwa na ndi ahụ nyere Mkpu Oge Ikpe ahụ nwere echiche ziri ezi banyere Daily.”

Ma gini ka o na-ekwu gbasara Daily na Chaati 1843 a? Ofon, o na-ekwu na e wepuru ya na AD508; na, afọ 1335 ka e mesiri na-ewetara gi na 1843, ma na 1335 ahụ di n'oge gara aga.

I puru ichetu n'echiche na, n'otu onwa ahụ, n'otu afọ ahụ, o ga-agwa Nwanna Hewit si Dead River na o ka bu ihe ga-eme n'odinihu?

O di mma, ndi a na-akowa oge, ndi a na-akowa oge, na ndi a kweere na Sister White bu onye na-edede ihe n'enweghi nlezianya. Akuko ihe mere eme anaghi akwado nke a.

Ya mere, achoro m ka unu hu na, n'ihe gbasara Daily, Ellen White ghotara obuna 1335 ahụ.

Ellen White etinyeghi naani akara nkwa ya n'elu echiche ahụ na Daily bu Ikpere arusi; o ghotara na o bu ya malitere amuma afọ 1335 ahụ, nke kwusiri na 1843, ma o chebere onodu ahụ n'ihu oha megide Nwanna Hewit si Dead River. I hula nke ahụ?

N'otu onwa ahụ kwa, ebe o na-ekwu na ozi nke Kraist n'ulo nso Ya di ka Nsoyuru kwa Ubochi na-eweta naani ochichiri na mgbagwoju anya; ma di ya, n'izaghachi ohuu ahụ, wepuru ozizi ahụ na Review and Herald.

N'elu ebe a n'ihe ndetu unu, ebe e dere “Chart 1850,” nke a bu ihe e dere kpomkwem n'ebe a [na-atu aka na kolum nke ato site n'aka ekpe n'ime Chart 1850, bu ederede na-esote Jizos n'obe n'afọ AD31]. Achoro m ka unu nwee ike inwe ya n'ihe ndetu unu.

Puo Daniel 11:31 508

Ma mgbe ahụ n'elu Chaati 1843 a ebe a [na-ezo aka na kolum etiti, n'okpuru Jizos n'obe n'afọ AD31]:

Iwepu nke aja kwa ubochi. Dan. 12:11, 12

O di mma, ndi a bu Chaati abuo a.

Nwanyinna White ghotara na ndi ikom a nwere ezi echiche ahụ, ma o ghotarakwa na nke a malitere amuma afọ 1335 nke kwusiri n'afọ 1843; ma, o ghotarakwa na o nochiri anya iwepu

ọchịchị ndị ọgọ mmụọ ahụ n'afọ 508.

N'okpuru ntụaka abụọ ndị a banyere Chaatị ndị ahụ, i nwere okwu ọzọ e hotara n'oge nke Nwanna Nichols, ma ọ na-aba ndị mmadụ mba n'ihu imeputa chaatị ndị ọzọ n'ihu na eserese ha bụ nke Setan; ebe ọ na-ekwu na eserese dī n'elu Chaatị abụọ ndị a bụ nke eluigwe. Ọ na-ekwu,

“Ahurū m na ọrụ ime chaatị ahụ niile ezighi ezi. Ọ sitere n'aka Nwanna Rhodes, Nwanna Case wee gbasoo ya. E mefuru ego n'iruputa chaatị na n'ikpuputa onyonyo na-adighi mma, na-akpasu iwe, iji nochie ndị mmụọ ozi na Jizos dī ebube. Ahurū m na ihe ndị dī otu a adighi atọ Chineke uto. Ahurū m na Chineke nọ n'ọrụ mbiputa nke chaatị ahụ nke Nwanna Nichols.”—

Ònye nọ n'ikpasa Chaatị 1850 a? Chineke!

—“Ahurū m na e nwere”—gini?—“amuma banyere chaatị a n'ime Akwukwo Nso, ma ọ buru na e mere chaatị a maka ndị nke Chineke, ọ buru na ọ [bụ] nke zuru nye otu, ọ dikwara onye ọzọ; ma ọ buru na otu onye choro ka e tee chaatị ọhurū n'ogo ka ukwuu, ha niile na-achokwa ya n'otu ahụ.”

“Ahurū m na ọ bụ mmetuta na-adighi juu, nke na-enweghi udo, nke afọ na-ezughị, nke na-enweghi ekele n'ime Nwanna Case ka choro ka e nwee chaatị ọzọ. Ahurū m na chaatị ndị a e sere ese nwere mmetuta ojoo n'ahụ nzuko ahụ. O mere ka mmụọ nke ikwa emo dī mfe, nke efu dī n'ime nzuko ahụ.”—

Ugbu a, nke a bụ nke m choro ka i chebara echiche nke oma.

—“Ahurū m na eserese ndị Chineke nyere iwu metutara uche n'uzo dī mma, obuna na-enweghi nkowa.”—

“Ahurū m na chaatị ndị ahụ,” n'otu otutu si dī, “bụ ndị Chineke nyere iwu . . .” Kedu chaatị ndị ahụ, n'otu otutu si dī, ka Chineke nyere iwu? Chaatị abụọ ndị a [Chaatị 1843 na Chaatị 1850] bụ ndị Chineke nyere iwu.

Chaatị abụọ a bụ mmezu nke Habakuk 2.

—“E nwere ihe dī mfe, mara mma, ma buru nke eluigwe n'ihe nnochianya nke ndị mmụọ-ozī dī n'elu eserese ndị ahụ. A na-eduga uche, n'uzo foro nke nta ka a ghara ihu, n'ebe Chineke na eluigwe nọ. Ma eserese ndị ọzọ e meputara na-akpasu uche iwe, ma na-eme ka uche biri kariya n'ụwa kariya n'eluigwe. Onyonyo ndị na-anochi anya ndị mmụọ-ozī yikwara ka ndị ajọ mmụọ kariya ihe ndị sitere n'eluigwe. Ahurū m na eserese ndị ahụ ewerela uche Nwanna Case ubochi dī iche iche na izu dī iche iche, mgbe o kwesiri idī na-achọ amamihe nke eluigwe n'aka Chineke, ma kwesikwa idī na-etolite n'amara nile nke Mmụọ na n'imara eziokwu.”

“Ahurū m na ọ buru na e jiriwo uzo e tufuru n'imeputa chaatị mee ka eziokwu puta ihè nke oma n'ihu umunna, site n'ibiputa trakti, wdg., ọ gaara aru otutu ezi ihe ma zoputa mkpuru obi. Ahurū m na azumahia imeputa chaatị agbasawo dika oria oku.” Manuscript Releases, nomba 13, 359; 1853.

Ubochi 1290 na 1335

Enwere m isiokwu na-eso site na **Review and Herald**, Jenụwari 28, 1858. Ihe kpatara m ji tinye ya n'ihe ndetu unu bụ n'ihu na unu pụrụ ihu na n'afọ 1858 ha ka na-akuzi na "Daily" ahụ bụ Ogo mmụọ ndị ogo mmụọ. Unu nwere ya n'ihe nruṭuaka unu; afọ asatọ ka 1850 gasiri, ha ka na-aghọta na "Daily" ahụ bụ Ogo mmụọ ndị ogo mmụọ.

"Oge amụma ọzọ dī mkpa nke ozizi Advent dabeere n'elu ya, bụ ụbọchị 1335 nke Daniel 12, nke ụbọchị 1290 jikọtara ya na ya n'uzọ dī nnoọ chiri anya. A na-ewebata oge abụọ ndị a nye anyị dī ka ndị a:"

"—Site n'oge a ga-ewepụ àjà kwa ụbọchị, ma guzozie ihe arụ nke na-eme ka ebe tọgbọ n'efu, a ga-enwe otu puku ụbọchị narị abụọ na iri itoolu. Ngọzi nādiri onye ahụ nke na-echere ma rute otu puku ụbọchị narị atọ na iri atọ na ise. Ma gị onwe gị, gaa n'uzọ gị ruo ogwugwu; n'ihu na ị ga-ezu ike ma guzoro n'òtù nke gị na njedebe nke ụbọchị ndị ahụ." Daniel 12:11–13.

"Ajụjụ ndị a na-apụta ozugbo, Ànyị nwere ike ikọwa ihe ndị ahụ merenụ bụ, nke a ga-esi n'ime ha guo ụbọchị oge ndị a; ma ọ bụrụ na nke ahụ kwe omume, ànyị nwekwara ike imata mgbe ha mere? Anyị na-ajụ mbụ, Gini bụ—'kwa ụbọchị' (àjà) na—'ihe arụ nke na-eme ka ebe tọgboro n'efu'? A ga-achoputa na e dere okwu ahụ, àjà, n'akwukwo mkpirisi: nke na-egosi na ọ bụ okwu agbakwunyere. A ga-achoputakwa otu ihe ahụ n'ebe ndị ọzọ okwu a putara n'akwukwo Daniel, ya bụ, isi nke 11:31 na 8:11–13. Ka anyị kwuo ntakiri banyere isi nke ikpeazu a. N'amaokwu nke 13 a ga-ahụ na e wetara mbibi abụọ n'ihu anya; kwa ụbọchị (mbibi), na njehie nke mbibi. Josiah Litch mere ka eziokwu a doo anya nke ukwu nke na anyị apughị ime ihe ka mma karịa ikwuputa okwu ya dī ka o si kwuo:*

"—Àjà a na-achụ kwa ụbọchị bụ ogugu e nyere ederede ahụ ugbo a; ma ọ dighi ihe ọbụla dī ka àjà a na-achụ n'asusu mbụ. A na-ekweta nke a n'aka niile. Ọ bụ nkọwa agbakwunyere ma ọ bụ ihe ndị nsughari tinyere n'elu ya. Ogugu ziri ezi bụ, "nke kwa ụbọchị na njehie nke mbibi;" nke kwa ụbọchị na njehie ka ejikoro onu site n'okwu "na"—mbibi nke kwa ụbọchị na njehie nke mbibi. Ha bụ ike mbibi abụọ ndị ga-ebibi Ebe Nso na ndị agha."

"Site na nke a, o doro anya na 'kwa-ụbọchị,' apughị inwe ntuaka ọ bụla n'ofufe ndị Juu nke e tinyeworo ya n'oru site n'echiche ochie ahụ nke juru ebe Nile; ma nke a ka na-aputa ihè karịa site n'itule na ọ bụrụ na e debere oge ndị a, ma a were ha n'ezie ma ọ bụ n'ihe nnochianya, malite n'iwepu ofufe a n'uzọ ọ bụla, ha adighi eduga anyị n'ihe omume ọ bụla kwesiri ka a riba ama."

"Ya mere kwa ụbọchị na ihe arụ ahụ, ya mere, bụ ike abụọ na-ebibi ihe nke ga-eme n'ụzọ: anyị nwere ike ichoputa ihe ike ndị a bụ? Ihe anyị ga-eme naanị bụ inakwere usoro echiche William Miller n'ebe a ka anyị wee ruo n'otu nkwebi-okwu ahụ o ruru. Ọ siri:"

"—Agurū m n'ihu, ma enweghi m ike ichota ebe ọ bụla ọzọ a huru if [the daily] ma e wezuga naanị n'akwukwo Daniel. Mgbe ahụ [site n'enyemaka nke concordance] ewere m okwu ndị ahụ nke guzo n'ihe jikoro ya, —take away; —he shall take away the daily'; —from the time that the daily shall be taken away'; wdg. Agurū m n'ihu ma chee na agaghị m ahụ ihè ọ bụla banyere akuku Akwukwo Nso ahụ. N'ikpeazu, erutere m 2 Thessalonians 2:7, 8, —For the mystery of iniquity doth already work; only he who now letteth will let, until he be taken out of the way, and then shall that wicked be revealed.'&c. Ma mgbe m rutere n'akuku Akwukwo

Nsọ ahụ, O, lee ka eziokwu ahụ siri doo anya ma dị ebube! Ọ dị ebe ahụ! Nke ahụ bụ —the daily!' Ọfọn, ugbo a, gini ka Pọl putara site na —he who now letteth' ma ọ bụ hindereth? Site na —the Man of Sin,' na —the wicked,' a na-ekwu maka Popery. Ọfọn, gini bụ ihe ahụ nke na-egbochi ka e kpughee Popery? Gini kwa ọzọ ma ọ bughị Paganism. Ya mere, —the daily' ga-aputa Paganism.'+"

“Anyị na-ahụ site na Daniel 8, na ọ bụ obere mpi ahụ, nke nọchiri ehi, ma ọ bụ alaeze Gris, ka na-ewepu —kwa ubochi;’ ma ọ bukwa naanị ike e mere ka a hụ mgbe e kewasiri alaeze Alexander ruo n’oge a ga-asachapu Ebe Nsọ na njedee nke ubochi 2300 ahụ. Obere mpi a ka anyị, n’ebe ya ziri ezi, gosiri na ọ bụ Rom a tulere di ka otu ngukota, nke kwekorọ na alaeze nke anọ n’ohu ndi ọzọ nke Daniel. Ugbo a, ọ bụ eziokwu na mgbanwe mere n’ike Rom site n’ekpere arusi gaa n’Ochichi Pope. Ekpere arusi, site n’ubochi ndi eze Asiria ruo n’oge a gbanwere ya buru Popery, aburu la ihe ahụ a na-akpo daily, ma ọ bụ, di ka Profeso Whiting si sugharja ya, —mbibi ahụ na-adigide adigide,’ nke Setan ji guzoro imegide ihe gbasara Jehova. N’ime ndi nchujaja ya, ebe ichujaja ya, na aja ya, ọ yiri udi ofufe Livitikal nke Jehova; ma mgbe udi ofufe Livitikal nyere onodu nye udi ofufe Ndi Kraist, Setan, iji nwee ihe iga nke oma n’imegide oru ahụ, aghaghikwa igbanwe udi mmegide ya; ya mere, e mere ka ulo arusi, ebe ichujaja, na oyi nke ekpere arusi buru ndi e tinyere n’ime nkwulu megide Chineke nke Popery.”

“Ma a na-ekwu n’amuma ahụ na kwa-ubochi ahụ, ya bụ, Ikpere arusi, nwere ebe nsọ, nakwa na a ga-atuda ebe nke ebe nsọ ya. Na a na-ejikota ebe nsọ ugboro ugboro na ikpere arusi na ikpere chi ndi mba ọzọ, di ka ebe nrara onwe ya nye na ofufe ya, putara ihè site n’Akwo Nsọ ndi a: Aizaya 16:12; Emos 7:9, 13, n’akuku. Ezekiel 28:18. Banyere ebe nsọ nke kwa-ubochi ahụ di na Daniel 8, anyi na-enye ihe ndi a sitere n’aka Apollos Hale:”*

“—Gini ka a puru ighota na e bu n’obi site n’—ebe nsọ’ nke Paganism? Paganism, na njehie nke udi ọ bula, nwekwara ebe nsọ ha, di ka eziokwu nwekwara. Ndi a bu ulo nsọ ma ọ bụ ebe mgbaba ndi e doro nsọ nye ije ozi ha. N’ihi ya, a puru iche na a na-ekwu ebe a banyere otu ulo nsọ puru iche nke ama ama nke Paganism. Olee nke n’ime otutu ulo nsọ ya ndi a ma ama ka ọ puru ibu? Otu n’ime ihe atụ kachasi ebube nke ukpuru ulo oge ochie a na-akpo Pantheon. Aha ya putara —ulo nsọ ma ọ bụ ebe mgbaba nke chi niile.’ Ebe ọ di bu Rome.+ A na-edobe arusi nke mba ndi Rom meriri n’uzo di nsọ n’ime ufodu oghere ma ọ bụ ngalaba nke ulo nsọ a, ma n’otutu onodu ha ghorọ ihe ndi Rom onwe ha na-efe. A puru ichota ulo nsọ nke Paganism nke ga-egosi nke oma kari ibu —ebe nsọ ya.”

Ugbo a ebe anyi achoputala na “daily” bu ikpere arusi, na mmehie nke nkponkpo, ma ọ bụ—“ihe aru ahụ nke na-eme ka ọ buru nkponkpo,” bu Papacy, na ebe nsọ puru iche nke ikpere arusi bu Pantheon, na na “ebe” onodu ya di bu Rome, anyi na-ajugharikwu.

“1. Ọ bu ikike ochichi ime obodo nke Rom ka ‘wepuru’ Okpukpe Ndi Na-ekpere arusi? Anyi chere na nkwaputa sochirinụ banyere eziokwu di mkpa ma a ma ama nke oma n’akuko ihe mere eme nke uka na nke uwa, na-aza amuma ahụ. Ọ na-ezo aka n’ebe Constantine, eze ukwu mbu nke Ndi Kraist, no, ma si:”

“—Omume mbụ ya n’ichị ọchịchị bụ izipu iwu n’alaeze ukwu ahụ dum, na-agba ndị ọ na-achị ume ka ha nabata Iso Ụzọ Kraịst.”++

“2. Ọ bụ Rome ka e mere obodo ma ọ bụ ebe nsọ ya, (Pantheon,) ka e jiri ikike nke Ọchịchị kwatuo? Nkọwa a na-esonụ na-aza:”

“—Ọnwụ nke onye iro ikpeazụ nke Constantine emechiela udo nke alaeze ukwu ahụ. Rome aburula ọzọ eze nwanyi nke mba niile nke a na-adighi agbagha agbagha. Ma, n’oge ahụ nke ibuli elu na ima mma, e buliela ya ruo n’onu ugwu dara ogbu. Nzoukwu ya ọzọ ga-abu nke irida ala, nke a gaghikwa enwe ike iweghachite. Mgbanwe nke ọchịchị gaa Constantinople ka na-eme ka onye oko akuko ihe mere eme noro n’onodu mgbagwoju anya. Ọ bụ omume nke guzoro n’ime mmegide kpomkwem megide usoro dum nke ajo mbunobi ochie ma di nsopuru nke uche Rome. Ọ bughị oru nke onye Asia nke huru ndu okomoko n’anya, nke raara onwe ya nye n’ime nturundu nke omenala na ihu igwe nke owuwa anyanwu, kama nke onye mmeri igwe, a muru n’odida anyanwu, onye ledara anya, di ka ndi Rom niile, n’omume ndi ndi Owuwa Anyanwu; ọ bụ oru nke onye ndoro ndoro ọchịchị nwere nghota di nko, ma n’agbanyeghi nke ahụ ọ bụ ihe na-enweghi amamihe ndoro ndoro ọchịchị n’ogo kachasi puta ihè. Ma Constantine hapuru Rome, nnukwu ebe mgbaba siri ike na ocheeze nke ndi Caesar, maka akuku di omimi nke Thrace, ma mefuo ihe foduru n’ime ndu ya siri ike na nke juputara n’ochicho idi ukwu n’oru mgbalị abuo a: ibuli otu ogbè obibi buru isi obodo nke alaeze ukwu ya, na iweda isi obodo ahụ ka ọ buru n’nsopuru adighi ike na ike e wedara ala nke ogbè obibi.*”

“Ndekọ a sitere n’aka onye na-edede akuko ihe mere eme doro anya nke ukwu nke na ọ dighi acho nkowa. Ebe nsọ ya ka a tufuru n’ala, ka amuma ahụ na-ekwu; ma mgbe e nyochachara eziokwu ndi di ka ndi a e kwuputara n’elu, obuna ndi kacha akpachapu anya n’ikowa amuma aghaghị inata na e mezuwo ya n’ihe ahụ.”

“Site n’oge a ga-ewepu ihe a na-achụ kwa ubochi, ma guzobe ihe aru ahụ nke na-eme ka ebe togboro n’efu, a ga-enwe otu puku ubochi nari abuo na iri itoolu. Ngozi nadiiri onye ahụ nke na-echere ma ruo otu puku ubochi nari ato na iri ato na ise. Ebe eziokwu ndi a doro anyi n’ihu, na ihe a na-achụ kwa ubochi bu Ekpere arusi, na ihe aru ahụ nke na-eme ka ebe togboro n’efu bu Ọchịchị Pope, na mgbanwe sitere n’akuku mbu gaa n’akuku nke ikpeazu mere n’ike ọchịchị Rom, sitekwa n’ike ọchịchị Ala, ihe foduru anyi ime bu ijughari n’ihu mgbe nke a mere n’uzo ga-emezu amuma ahụ; n’ihi na ọ buru na anyi enwee ike imata nke a nke oma, anyi ga-enwe ebe mbido e si aguta oge amuma ndi di n’akwukwo ahụ di n’ihu anyi. Ya mere,”

“3. Olee mgbe ihe omume ahụ a kporo n’amuma mere? Ka ewere nke a n’uche, ajuju ahụ abughi, olee mgbe e nyere ndi nsọ n’aka ọchịchị Papacy, kama olee mgbe mgbanwe okpukpe site n’ekpere arusi ruo n’ochichị Papacy ruru n’okè nke mere ka nke ikpeazu buru okpukpe mba ahụ, ma tinye ya n’onodu ọ ga-esi bido ije ozi ya. Nke a, di ka nnukwu mgbanwe ndi ozo niile, abughi oru nke otu ntabi anya. Ngaghari mbu ya putara ihè ogologo oge tupu ahụ. Pol kwuru na obuna n’oge ya ihe omimi nke ajo omume, Nwoke nke Mmehie, ‘ihe aru ahụ nke na-eme ka e nwee ila n’iyi,’ amalitelari iru oru. Ọ bukwa n’ihè nke Akwukwo Nso a ka anyi ga-aghota okwu nke Onyenwe anyi di na Mathew 24:15, banyere ihe aru nke ila n’iyi, ebe ọ na-ezo aka n’uzo doro anya na Daniel 9:27. N’ihi na, ọ bụ ezie na ekpere arusi enyebeghi

ochichi Papacy onodu ya n'afọ 70 mgbe ndi Rom bibiri Jerusalem, anyi na-aghota na ike ahụ nke putara n'oge ahụ, o bu ezie na aha ya na odidi ya gbanwere ntakiri, bu nnoo ike ahụ nke ga-abu, dika ihe aru nke ila n'iyi, ike na-agwu ndi nsọ ma meekwa ka nzuko nke Onye Kasi Elu togboro n'efu."

"Ruo n'oge ntughari nke Clovis, eze France, bu nke mere n'afọ 496, ndi France na mba ndi ozo nke Rome odida anyanwu bu ndi ogo mmuo; ma mgbe ihe omume ahụ gasiri, mgbalị a gbara itughari ndi na-ekpere arusi ka ha bja n'ebe Kraist no jiri nnukwu ihe iga nke oma kpoo okpu. A na-asị na ntughari nke Clovis mutara omenala nke iji utu aha ndi a kpoo eze France: Onye Kachasi Kraist n'Idi Eze na Nwa Okpara mbu nke Nzuko-nsọ.+ N'etiti oge ahụ na A.D. 508, site n'"mmekorita," "nkwekorita isiokwu" na mmeri agha, "ndi Avborici," "ndi agha nche Rome no n'odida anyanwu," Brittany, ndi Burgundians na ndi Visigoths, e mere ka ha noro n'okpuru ochichi."++

"—Okpukperechi n'Alaeze Rom nke odida anyanwu, o bu ezie na o doro anya na o kpochiri nwayo oganihu nke okwukwe Ndi Kraist, karisia n'etiti mba ndi ahụ a na-enye nsogbu, dika n'ihe banyere England, site n'ibanye agha nke agburu obi ojoo ndi ahụ, bu ndi nogidere buru ndi na-ekpere arusi, site ugbo a gaa n'ihu enweghizi ike, ma o burugodi na o nwere ochicho ahụ, igbochi okwukwe Katolik, ma o bu igbochi mwakpo ndinyere nke Pontiff Rom."

"Site n'oge ahụ gaa n'ihu, ihe aru Papal meriri emer, ruo n'oke metutara Ikperechi arusi. Agha ya ndi ga-esote bu megide otu di iche iche ndi ozo nke Ndi Kraist, ndi a na-emeso mgbe niile di ka ndi juru okwukwe; ma burukwa megide ndi isi ochichi, ndi a na-emeso mgbe niile di ka ndi nnupuisi ma o bu ndi na-ekewa ahụ Kraist. Ike ochichi ndi putara ihè nke Europe hapuru njiko ha na Ikperechi arusi naani ka ha wee mee ka ihe aru ya digide n'udi ozo; n'ihu na Ikperechi arusi choro naani ka e mee ya baptism ka o buru nke Kraist n'echiche Katolik; ma mgbe odimma ma o bu mmegwara nke onye ozi ya na-achi achị mere ka a riu ya, a ghaghị idobe akunuba ha na ocheeze ha,—ma eleghi anya ndu ha,—n'elu ebe ichuaja. SS"

** Nkwa Amuma, Mpiakota nke 1, 127.

+ Akuko Ihe Mere Uwa Nile nke Goodrich na Geography nke Guthrie."

+ Akuko Ihe Mere Eme nke Ndi Kraist nke Mosheim, Mpiakota 1, 132, 133.

"N'ala England, Arthur, eze mbu nke Ndi Kraist, toro ntoala ofufe Ndi Kraist n'elu mkpomkpo ebe nke ofufe ndi ogo mmuo.* Rapin, onye na-ekwu na ya ziri ezi karia n'itu oge ihe ndi mere eme n'akuko ihe mere eme ya, na-ekwu na a hoputara ya eze Britain n'afọ 508. Akwukwo nke 2, 129.

"Gini ka onodu Ulo Nso Rome di n'oge a? —Symmachus bu Pope site n'afọ 498 ma o bu 499 ruo 514. E ji onodu na ihe omume ndi a puru iche mara oge ochichi ya dika Pope:"

"1. O —hapuru Ikpere arusi' mgbe o banyere n'—uka Rome."

"2. O chotara uzo ya ruo n'uche Papal site n'iluso onye asompi ya ogu obuna ruo n'iwufu obara. Du Pin.

“3. Site n’itụ ya utu otuto dika onye nochiri St. Peter.”

"4. Site n’ichupu n’ogbakọ nke Eze Ukwu Anastasius.+"

“—Ole, ka Mosheim na-ekwu, —ókè echiche nke ufodu siri kwado ochicho ichi isi nke ndi Pontiff Rom, a puru itu anya ya nfe site n’okwu Ennodius, onye ahụ a ma ama n’ikwa otuto n’ugha na n’igabiga okè nye Symmachus, bu onye ukochukwu aha ya juputara n’amaghi ama. Onye a na-eto otuto n’uzo ire ure, n’etiti nkwaputa ndi ozo na-enweghi isi, kwusiri ike na e guzobere Pontiff ka o buru onyeikpe n’onodu Chineke, nke o juputara dika Onye nnochi anya nke Onye Kachasi Elu.’++”

“Site n’ike e mere ka okwu Katolik guzosie ike n’odida anyanwu, site n’ihe iga nke oma ndi a, na site n’oru ndi nnochi anya pope na ndi oru ndi ozo nke Ocheeze Rom, e ‘debere’ otu ndi na-akwado Pope no na Constantinople n’onodu nke ga-eme ka ha nwee ike ikwado mmegide agha n’ihu oha n’aha onye nwe ha no na Rom. N’afọ 508, ifufe oke nke ikposasi okpukpe na agha obodo zara n’okụ na obara n’okporo ama nke isi obodo owuwa anyanwu ahụ.”

Gibbon, n’afọ 508–514, mgbe o na-ekwu maka ogba aghara ndi mere na Constantinople, sirị—A kurisirị ihe oyiya nke eze ukwu ahụ, e zoro onwe ya n’otu ime obodo di nso, ruo mgbe, na njedebe nke ubochi ato, o jiri obi ike rịo ebere n’aka ndi o na-achi. [Popery na-meri emerị.] N’enweghi okpueze ya, ma n’onodu onye na-arịo ebere, Anastasius putara n’ocheeze nke ebe egwuregwu circus. Ndi Katolik, n’ihu ya, kwughachiri ezi Trisagion ahụ; ha nuriri onu n’ihe o nyere site n’okwaputa onye nkwsa ozi, nke ihapu uwe-acha-odo-eze ahụ; ha gere nti na ndumodu ahụ, na ebe o bu na o bughị mmadu nile puru ichi, ha kwesiri ibu uzo kweko n’ihoputa onye ochichi; ha wee nabata obara nke ndi ozi abuo a na-adighi amasi mmadu, ndi nna ha ukwu, n’enweghi ila azu, mara ikpe ka e nye ha odum. Ogba aghara ndi a di oke iwe ma burukwa nke na-adiru nwa oge ka ihe iga nke oma Vitalian kpaliri, onye ya na ndi agha Huns na Bulgarians ya, ndi ka ukwu n’ime ha bu ndi na-ekpere arusi, kwuputara onwe ya dika onye na-agbachitere okwukwe Katolik. N’ime nnupuisi a nke nsọ, o mere ka Thrace ghara inwe ndi bi na ya, o nochibidoro Constantinople, o bibiri puku mmadu iri isii na ise nke ndi Kraist ibe ya, ruo mgbe o nwetara ikpoghachi ndi bishop, imeju Pope afọ, na iguzobe kansul nke Chalcedon, nkwekorita okwukwe ziri ezi, nke Anastasius na-anwu anwu banyere aka na ya n’obi adighi ya mma, ma nke nwanne nna Justinian mezuru n’ezi ntukwasị obi karja. Ma otu a ka ihe si puta n’agha okpukpe mbu ahụ nke a luru n’aha, nakwa site n’aka ndi na-eso uzo, nke Chineke nke Udo. SS

“Site n’ihe odide a sitere n’aka Appollos Hale, anyi mechiri ama banyere isi okwu a: —Ugbu a anyi na-akpo ndi Gamaliel nke oge a ka ha were onodu soro anyi n’ebe nsọ nke Okpukpe ndi ogo mmuo nobu (nke a na-ekwu ugbu a na o bu “nketa St. Peter”) n’afọ 508. Anyi na-eleghachi anya afọ ole na ole gara aga, ma Okpukpe ndi ogo mmuo nke obi ojoo nke ndi barbarian nke ugwu na-ada dika iyi n’elu alaeze Western Rome nke na-aza aha Ndi Kraist—na-meri n’ebe niile—ma mmeri ha n’ebe niile na-aputa ihè site n’oké obi ojoo kacha njo. . . . Alaeze ahụ dara, e wee tiwaa ya buru iberibe. Otu n’otu, ndi nwe na ndi ochichi nke iberibe ndi a hapuru Okpukpe ndi ogo mmuo ha ma kwuputa okwukwe Ndi Kraist. N’ihe banyere okpukpe, ndi meriri emerị na-enyefe onwe ha n’aka ndi e meriri. Ma n’agbanyeghi nke a, Okpukpe ndi ogo mmuo ka na-enwe mmeri.

N’etiti ndị na-akwado ya, e nwere otu onye mmeri siri ike ma nwee ihe iga nke ọma. (Clovis.) Ma n’oge na-adịghị anya, ya onwe ya kwa na-ehulata n’ihu ike nke okwukwe ọhụrụ ahụ ma bụrụ onye na-alụ ọgụ n’akụkụ ya. Ọ ka na-enwe mmeri, ma, dika dike na onye mmeri, ọ rutere n’elu kachasi elu n’ebe anyị guzo, A.D. 508.”

“N’ime ma ọ bụ nso n’afọ ahụ kwa, nkewa ikpeazu dị mkpa nke alaeze ukwu ahụ dara ada ka e mere ka ọ bụrụ nke Ndị Kraịst n’ihu ọha, ma site n’echichi eze nke ‘onye-ọchịchị’ ya meriri emeri.”

—Pontif nke oge a anyị nọ n’ime ya bụ onye Okpukperechi Ndị Ọgọ mmụọ gbanwere n’oge na-adịbeghị anya. Agha ọbara ahụ nke mere ka a tinye ya n’oche ahụ bụ site n’itinye aka nke eze Arian ka e kpebiri ya. A na-ehulata n’ihu ya ma na-ekele ya dika onye na-ejuputa —onọdu Chineke n’elu ụwa.’ Ụlọ omeiwu dị nnọọ n’okpuru ọchịchị ya, nke mere na, naanị n’echiche na ọdịmma Oche Rome choro ya, ha na-achupu eze ukwu n’ogbako. . . . N’afọ 508, a gbawara olulu mgbawa n’okpuru ocheeze nke Alaeze Ukwu Ọwụwa Anyanwụ. Ihe si n’ogbaaghara na esemokwu nke a kpatara pụta bụ iweda onye nwe ya ziri ezi n’ala. Ugwu a ajuju bụ, n’oge ole ka e wedara Okpukperechi Ndị Ọgọ mmụọ ala nke ukwu, nke ga-eme ka ohere dirị onye nọchiri ya na onye ga-anochi ya, ihe arụ Papal ahụ? Olee mgbe ka e debere ihe arụ a n’onọdu nke ga-eme ka ọ malite ije ya nke nkwalu Chineke na ọbara? È nwere ụbọchị ọzọ ọ bụla maka ibụ “e debere” ya, ma ọ bụ “e guzobere” ya n’onọdu Okpukperechi Ndị Ọgọ mmụọ, ma e wezuga 508? Ọ bụrụ na nwanyị amosu omimi ahụ emebughị ka ndị ọ na-achụ aja niile bịa n’okpuru ike ya ugwu a, o werela onọdu ya, ụfọdụka enyela onwe ha n’ike ndota ya.”

“Ndị ọzọ, n’ikpeazu, a na-emeri ha,—ma ndị eze, na ndị mmadu, na igwè mmadu, na mba dị iche iche, na asụsụ dị iche iche,’ a na-edobekwa ha n’okpuru amuma ahụ nke na-akwado ha, ọbuna mgbe ha nọ—‘n’iñubiga mmanya okè n’ọbara ndị àmà Jisọs,’ ka ha—‘chee na ha na-aruru Chineke ozi,’ ma were onwe ha bụrụ nanị ndị eluigwe huru n’anya puru iche, ebe ha n’otu oge ahụ na-agho anuri di mfe kari ma baa uba kari nye ikpe omuma nke oku mmuho hel’* ”

“Anyị nwere ụbọchị ahụ. E wepuru ‘ihe — kwa ụbọchị,’ ma guzobe ihe arụ nke na-eme ka ọ bụrụ nkịti n’afọ 508. Site n’igụ oge malite n’ebe a, ụbọchị ma ọ bụ afọ 1290 ahụ na-eru njedebe n’afọ 1798, ebe, di ka e gosiwori, e ji aka Buonaparte wepuru Pope ike ọchịchị obodo. Ụbọchị 1335 ahụ na-eweta anyị afọ 45 zuru ezu n’akukụ a nke ihe omume ahụ.”

“Ma ụfodu puru ikwu, Olee otu o si buri na unu na-eme ka oge ndi ahụ kwusi n’oge gara aga? Ọ bụ na e dereghị na Daniel ga-ezu ike ma guzo n’okè ya na njedebe nke ụbọchị ndi ahụ? N’ezie; anyi na-ekwere ya. Ma gini ka ọ bụ ka Daniel guzo n’okè ya? A ga-atule isi okwu a mgbe anyi bjara n’ikowa igafe nke oge ahụ, na n’inyocha ihe omume ndi mere n’ezie na njedebe nke ụbọchị ndi ahụ. Ka ọ di ugwu a, anyi na-adoba arilika anyi ebe a ruo izu ọzọ.” Review and Herald, January 28, 1858.

Njehie na Ihe Ujo nke Prescott na Daniells; Obodo ndi A Ga-arụ Orụ n’ime Ha

(A hoputara A. G. Daniells ka ọ buri onye isi nke General Conference n’afọ 1901. Nke a na-egosi na e dere akwukwo a n’afọ 1910, oge mgbe Mrs. White nwere nnukwu nchegbu banyere ileghara

obodo ukwu anya nke Daniells na itinye aka ya n'esemokwu gbasara "Daily.")

Ugbu a, n'oge na-adibeghi anya, Steve Wohlberg no na-ekwu na o dighi ya mkpa iwere onodu o bula banyere "Daily" n'ih na Ellen White enweghi mgbe o bula o were onodu banyere "Daily"; ma o buru na o zuru ezu ka onye amuma nwanji were onodu ahụ, o zuru ezu kwa maka ya.

N'ezie, Ellen White nwere onodu doro anya banyere Daily. O kwuru na ndi Millerite nwere echiche ziri ezi banyere ya, ma o ghotara na o bu Ikpere arusi. O ghotarakwa na mgbe e wepuru Ikpere arusi, 1335 malitere; ma o ghotara na echiche ndi ozọ na-abughi nke ahụ naani na-amiputa ochichiri na ogba aghara.

Ma nke a i puru igosi site n'akuko ihe mere eme nke afọ 1850, nke e kewapuru n'ezio kwu ya dika nke na-ebute ochichiri na mgbagwoju anya, bu echiche Crosier na "Daily" ahụ nochiri anya ozi Kraist n'Ulo Nso; ya mere, echere m na o nwere nghota banyere ihe "Daily" ahụ bu, o bughi naani ihe o bu kamakwa ihe o nochiri anya ya n'ih na, o buru na i si n'onodu ahụ puo, i ga-abanye n'ochichiri na mgbagwoju anya.

Ma, n'afọ 1910, Ellen White kwaara Onyeisi Nzuko Ukwu na W. W. Prescott mba n'ih ikwado otu echiche a ahụ nke Crosier.

O dighikwa onye okà mmuta akuko ihe mere eme ga-arụ ụka na Prescott na Willie White na A. G. Daniells, na mgbe ha na-akwado Daily, na ha na-akwado echiche ahụ na Daily nochiri anya ozi ije ozi Kraist n'ebe nso Ya. Onye o bula maara nke ahụ.

Ma, i nwere isiokwu ahụ dum ebe a site na *Manuscript Releases*, olu nke 20.

Kedu mgbe a weputara nke a? Ofon, e weputara ya n'afọ 1988; ya mere, o diri ndi na-amu Adventism n'afọ 1988 ka ha tlee ya.

Kedu mgbe Willie White na Prescott na Daniells guzobere echiche ugha banyere Nkwaa kwa ubochi n'ime Adventism? Site n'afọ 1919 ruo 1931 ka ha ruzuru oru ha. Ka o na-erule 1931, chefu o ya kpmkpam!! Adventism ga-akuzi na Nkwaa kwa ubochi na-anochi anya ozi nke Kraist n'ulo nso, n'ih na ha anabatala nkowa nke Akwukwo Nso nke si na Protestantism dapuru n'ezio kwukwe na Katolik bia. Ma site n'oge a gaa n'ihu, a na-amata Nkwaa kwa ubochi di ka ozi nke Kraist n'ulo nso.

N'ezio kwu, e nwere ufodu olu ndi na-emegide nke a ma mara nke oma kari otu ahụ, ma site n'oge ahụ gaa n'ihu, mmiri agbanweela kpmkpam.

Ma n'afọ 1988, Ellen White Estate wee hapuputara anyi nkwuputa a sitere n'afọ 1910 n'oge ahụ kpmkwem a na-akpalite okwu banyere Daily site n'aka Prescott, Daniells, na Willie White.

"N'oge a nke ahumihe anyi, ekwesighi ka a doputa uche anyi wepu n'ih puru iche e nyere [anyi] ka anyi tlee ya n'ogbako di mkpa nke ogbako anyi. Ma e nwekwara Nwanna Daniells, onye iro no na-arụ oru n'uche ya;"

Gini ka nke ahụ putara? Gini ka o putara na onye iro na-arụ oru n'uche gi? O putara na Mmuo Nso adighi aru oru n'uche gi.

“...ma uche gi na uche Okenye Prescott ka ndi mmuo ozi ahụ a chupuru n’eluigwe no na-arụ ọrụ n’ime ha...”

“Oru Setan bu idopu uche unu ka e wee webata obere mkpuru edemede na nkowa nta ndi ahụ Onyenwe anyi emeghi ka unu webata. Ha abughi ihe di mkpa. Ma nke a putara nnukwu ihe nye ihe kpatara eziokwu ahụ. Ma echiche nke uche unu, ma o buru na a puru idopu unu gaa n’ebe obere mkpuru edemede ma o bu nkowa nta di, bu oru sitere n’echiche aghughu Setan. Iji dozie obere ihe ndi di n’akwukwo ndi e dere, unu na-eche na unu ga na-arụ nnukwu ọrụ. Ma e nyere m iwu si, Igbachi nkiti bu ikwu okwu n’uzo kacha doo anya.”

Ha chorọ ibanye n’akwukwo Uriah Smith, *Thoughts on Daniel and Revelation*, ma wepu ihe o kwuru banyere “Daily” di ka Okpukperechi ndi ogo mmuo. O bu ya mere, n’oge a, otu n’ime ndi ikom na-aluso Willie White na Prescott na Daniells ogo bu nwoke a na-akpo Larry Smith.

Onye bu Larry Smith? O bu nwa Uriah, o makwaara ihe ha chorọ ime, o na-eguzokwa n’akuku nna ya: Daily ahụ bu Ikpere arusi.

“A ga m asi, Kwusinu icho mmejo n’ihe niile. O buru na nzube a nke ekwensu ga-enwe ike imezu, mgbe ahụ o na-egosi unu na a ga-ele ọrụ unu anya dika ihe kacha itunanya n’echiche e si cheputa ya. O bu atumatu onye iro ahụ ka ewebata akuku niile e chere na ha bu ihe a puru iju n’ebe udi uche nile na-adighi ekwenye.”

“Ginzi kwa? O bu ọrụ ahụ nke na-atọ ekwensu utọ nke ukwu ka a ga-emezu. A ga-enye ndi no n’ezí nnochite anya, o bughị nke okwukwe anyi, kama nnoo ihe ga-adabara ha, nke ga-emeputa agwa omume nke ga-”

mee ginị? “kpata nnukwu ogbaghara.”

A nabatala echiche ndi ozo banyere Daily nke na-eweta mgbagwoju anya na ochichiri.

“ma jikwaa oge olaedo ndi ahụ, bu ndi a ga-eji n’uzo inu oku n’obi weta ozi ukwu ahụ n’ihu ndi mmadu. Nkowa ndi a na-enye n’ihe o bua anyi ruru ọrụ na ya apughi idiko n’otu n’ime ha niile, ma nsonaazu ya ga-abu ime ka uche ndi kwere ekwe na ndi na-ekweghi ekwe buru ndi a gbagwojuru anya. Nke a bu nnoo ihe ahụ Setan zubere ka o mee—ihe o bua a puru ime ka o buru ibu di ka esemokwu.”

O buru na Onyenwe anyi kwe, mgbe anyi malitere igosi ozizi ndi a site n’omumu Akwukwo Nso anyi, anyi ga-eleba anya na Ezikiel 28; n’ihi na, Ezikiel 28 bu ebe a na-akowaputa kpomkwem mgborogwu nke “Daily.” Ezikiel 28 na-ekwu banyere mbuli elu nke Lucifer, o na-akara ya akara; n’ihi na, dika ha na-agbali ikwu na “Daily” na-anochi anya ozi nso nke Kraist n’ulo nso ya, o bughị naani na ha juru ezi echiche banyere “Daily,” nke bu akara nke ibuli onwe elu, kama ha na-egosiputakwa kpomkwem ibuli onwe elu ahụ n’ahumahu nke onwe ha. O na-emesi ya ike na ha ga-ebute mgbagwoju anya n’etiti anyi.

“Ugbu a, lee nnukwu ọrụ di ebe a, nke mmuo ndi a na-amaghi ama puru iru okè n’ime ya. Ma Onyenwe anyi nwere ọrụ a ga-arụ iji zoputa mkpuru obi ndi na-ala n’iyi; ebe ndi ahụ Setan, n’igbanwe onwe ya, puru ijuputa, na-eweta ogbaghara n’ime ndi otu anyi, o ga-emezu ya n’uzo zuru oke, ma odiche nta ndi ahụ nile ga-ebuwanye ibu, burukwa ndi putara ihè.”

Gịnikwa ka ọ putara, “E gosiri m”? Chineke kpomkwem gwara ya nke a.

“E gosiri m site ná mmalite na Onye-nwe-anyị enyeghị ma Okenye Daniells ma Okenye Prescott ibu nke ọrụ a. Ọ kwesiri ka e webata aghugho Setan, ka “Kwa-Ubochi” a buru nnukwu okwu di otu a nke a ga-ebubata iji gbagwojuo uche di iche iche anya ma gbochie ọganihu nke ọrụ ahụ n’oge a di mkpa? O kwesighi idi otu a, ihe o bula o puru ibu. E kwesighi iwebata isiokwu a,”

Nwanneanyi White ghotara ihe a na-akpo Daily, ma o ghotakwa na izi na Daily bu ọrụ ozi Kraist n’ebe nsọ ya bu ihe sitere n’aka ndi mmuo ozi a chupuru n’eluigwe, nakwa na o na-eweta naani mgbagwoju anya na ochichi; ma, o maara onodu ndi Pioneer na Daily nochiri anya Paganism, nakwa na mgbe e wepuru Daily, amuma oge nke afọ 1335 malitere. O maara nke ahụ. O maara odiche ahụ, n’agbanyeghi ihe ndi ikom ndi a chorọ ikwu.

“O gaghị abụ, n’agbanyeghi ihe o bula puru ibu. E kwesighi iweta isiokwu a, n’ihi na mmuo a ga-ebubata ga-abu nke na-egbochi, Lucifa na-elekwa mmeghari o bula anya. Ndi nnochiteanya Setan ga-amalite ọrụ ya, a ga-ebubatakwa mgbagwoju anya n’ime okwa anyi. I nweghi oku o bula iji choputa odiche nke echiche nke na-abughi ajuju nnwale; ma igbachi nkiti gi bu ikwu okwu doro anya. E gosiri m okwu a n’ihu nke oma kpamkam. O buru na ekwensu enwee ike itinye onye obula n’ime ndi nke anyi n’ime ihe ndi a, dika o zubere ime, ihe Setan ga-emeru. Ugbu a, ọrụ a ga-ebuli ozugbo n’enweghi oge o bula e tufuru, ma ghara ikwuputa [odiche] nke echiche obula.”

Setan ga-akpali ndi ikom ahụ ndi si n’etiti anyi puo ka ha na ndi mmuo ozi ojoo jikota onwe ha ma gbuo oge n’oru anyi site n’ajuju ndi na-adighi mkpa, ma lee udi onu [ga-adi] n’ulokwu nke onye iro. Biana onu, biana onu. Ka e lie odiche niile. Oru anyi ugbu a bu itinye ike anu ahụ anyi nile na ike akwara-uburu nile anyi n’oru iji wepu odiche ndi a n’uzo, ka mmadu niile wee di n’otu nkweko. O buru na a ga-ekwe ka Setan, site n’amamihe ukwu ya nke a na-edoghi nsọ, jide obuna ntakiri ohere, [o ga-anuri onu].

“Ugbu a, mgbe m huru otu unu si aru ọrụ, uche m ghotara onodu ahụ dum na ihe ga-esi na ya puta ma o buru na unu aga n’ihu ma nye ndi otu ahụ hapuru anyi obuna ntakiri ohere iji weta mgbagwoju anya n’etiti okwa anyi. Enweghi amamihe unu ga-abu kpomkwem ihe Setan ga-achọ. Mkposu unu nke olu ike abughi n’okpuru mkpali nke Mmuo Nso. A kuziri m ka m gwa unu na icho mmejo n’ihe ndi ikom ndi Chineke duru dere abughi ihe sitere n’ike mmuo nsọ nke Chineke. Ma o buru na nke a bu amamihe Okenye Daniells ga-enye ndi mmadu, n’uzo o bula egbula ya n’onodu ochichi, n’ihi na o pughi isi n’ihe kpatara ihe tlee ihe ga-esi na ya puta. Ino juu unu n’isiokwu a bu amamihe unu. Ugbu a, ihe o bula yiri icho mmejo n’akwukwo mbiputa nke ndi ikom na-adighi ndu abughi ọrụ Chineke nyere onye o bula n’ime unu ka o ruo. N’ihi na o buru na ndi ikom a—Ndi Okenye Daniells na Prescott—esoela nduzi e nyere n’oru n’obodo di iche iche, a gaara enwe otutu, otutu nnoo, ndi kwere n’eziokwu ahụ ma buru ndi a toghatara, ndi ikom nwere ike, ndi [ugbua] no n’onodu ebe a gaghị eru ha mgbe o bula.”

“A ga-ewere uwa nile dika otu nnukwu ezinulo. Ma mgbe unu nwere isi iyi di otu a nke ihe omuma unu ga-esi na ya dota, gini mere unu ji hapu uwa ka o laa n’iyi ruo otutu afọ n’enweghi ama ndi Onyenwe anyi Jisos Kraist nyere? Ezi okpukpe na-akuziri anyi ile nwoke na nwanyi

òbùla anya òka onye anyi pùrù ime ezi ihe.”

“Nke a ebiputawo kemgbe otutu afò:—‘Uche Ziri Ezi,’ àmà nye Okenye Andrews. A pùrù izulite uche ka ò burù ike ìma mgbe e kwesiri ikwu okwu na ibu ndi a ga-ebuli ma buru, n’ihi na Kraist bu onye ozizi gi. Ma egwu turu m nke ukwu n’ihi gi [mgbe m huru gi] ka i na-ebuli amamihe nke gi elu ma na-agbaso uzò ga-ebute odjiche nke echiche. Onyenweanyi na-akpo ndi amamihe ndi puru ijide udo ha mgbe o [bu] amamihe ka ha mee otu a. O buru na i ga-abu nwoke zuru oke, i chorò ido nsò site n’aka Jisòs Kraist. Ugbu a, e nwere oru ka a malitere, ka amamihe wee putà ihè n’ime onye ozi o bula, n’ime onyeisi o bula nke [otu] nzuko. Ma ebe a ka e nwere oru i gaara ejidesi ike otutu afò gara aga, ebe a chorò gi ka i bulie olu gi n’ihi otu oru a kpomkwem. Kraist nyere ndi Ya niile ntuziaka puru iche banyere ihe ha ga-eme na ihe ndi ha agaghì eme. Ma obere oge ka foduru anyi iji rupu ezi omume nke Onyenweanyi. I puru ighota uzò nke Onyenweanyi. Ahuru m nzube gi nke ibuga ihe nile òka atumatù nke gi si di mgbe e tinyere gi ibu onyeisi. I chere na i ga-eme ihe ndi di itunanya, nke ga-abu oru Chineke etinyeghi n’aka gi ka i ruo. Ugbu a, oru gi abughi imegide ma o bu ipigbu, kama o bu itohapu mkpa o bula o kwere mee ma o buru na Onyenweanyi anabatala gi ka i jee ozi. Ma i gosila n’oge di nnoo anya na amamihe na ikpe ziri ezi e dorò nsò egosighi onwe ha site n’ime gi. I kpughere okwu di iche iche nke a na-agaghì anabata ma o buru na Onyenweanyi enyeghi ihè.”

“Akuziworom na ekwesighi ime udi mmeghari a na-eme ngwa ngwa di otu a, òka ihoputa gi ibu onyeisi oche nke ogbako ahù obuna maka otu afò ozò. Ma Onye-nwe-anyi na-egbochi udi azumahia ngwa ngwa di otu a ozò ruo mgbe a ga-eweta okwu ahù n’ihu Onye-nwe-anyi n’ekpere; ebe e nyeworola gi ozi ahù na oru nke Onye-nwe-anyi nke di n’elu onyeisi oche bu ibu oru kasi di nsò, i nweghi ikike omume oma igbawa di ka i mere n’ihe gbasara —Daily’ ahù ma chee na mmetuta gi ga-ekpebi ajuju ahù. E nwere Okenye Haskell, onye buworo ibu oru ndi di aro, e newkwarà Okenye Irwin na otutu ndi ikom ozò m puru ikpo aha, ndi nwere ibu oru ndi di aro.”

“Ebee ka nkwanye ugwu unu no n’ebe ndi okenye no? Olee ikike unu puru iji ruo oru n’enweghi ikpokota ndi ikom niile nwere ibu oru ka ha tulee okwu ahù? Ma ka anyi nyochaa okwu ahù ugbu a. Anyi aghaghì ugbu a ituleghachi ma o bu ikpe nke Onyenwe anyi, n’ihu oru ahù e legbara anya, ka o na-egosi inu oku n’obi unu iburu oru ahù obuna otu afò ozò. O buru na unu eburu oru ahù otu afò ozò site n’enyemaka nke ga-esonyere unu, mgbanwe kwesiri ime n’ime unu na Elder Prescott. Meekwa ka obi unu di umeala n’obi n’ihu Chineke. Onyenwe anyi aghaghì ihu n’ime unu ngosiputa nke ahumahù di iche, n’ihi na o buru na e nwere mgbe ndi mmadu chorò ka a toghata ha ozò n’oge a ugbu a, o bu Elder Daniells na Elder Prescott.”

“A ga-ahoputa ndi ikom asaa, ndi bu ndi amamihe, ma site n’oru nke amara Chineke [nye] ihe àmà [nke] ntughari-ozò. N’ihi na ndi ikom o bula kpuru isi n’uzò di otu a nke na ha apughi isi n’ihe kpatara ya ruo n’ihe si na ya putà tugharia uche, nke ga-eme ka ha leghara ndi ikom bu ndi buworo ibu oru nke ozi ahù na ndjisi nzuko ndi a anya, [ka] e leghara ndi ikom [ndi] na-eburu ozi ahù ihe kariri afò abuo anya, ma ka nsonaazu di otu a nke ime ngwa ngwa mee, nke ga-eme ka ndi ikom hapu ilekota nnoo oru ahù e debeworo n’ihu ha ruo otutu afò—oru n’obodo okwu di iche iche—ma ghara inye, ma o bu nye nani ntakiri, nti nye ndi agadi maka

ndumodu, kama kwusaa ihe ndi ha hooro inye ndi mmadu, na-agba ama nke onwe ya banyere enweghi nchekwa nke ndi ikom a ga-enyefe nnukwu oru di ebube di otu a.”

“Kraist anwughi anwu. O dighi mgbe O ga-ekwe ka a na-aga n’ihu n’oru Ya n’uzo a di ihunanya. Hapunu akwukwo ndi ahụ ka ha di. O buru na mgbanwe o bula di oke mkpa, Chineke ga-eme ka e nwee nkweko n’ime mgbanwe ahụ n’uzo kwekoro; ma mgbe e tinyeworo ozi n’aka mmadu, tinyere ibu oru ukwu ndi o metutara, [Chineke] na-achọ ikwesị ntukwasị obi nke ga-arụ oru site n’ihunanya ma sachapu mkpuru obi. Ndi okenye Daniells na Prescott abuo ahụ choro ntoghata ozo. Oru ijuanya abatala, ma o naghị adaba n’oru ahụ Kraist biara n’uwa anyi ime; ndi niile a toghata n’eziokwu ga-arukwa oru nile nke Kraist.”

“A koro anyi niile iru oru ahụ nke ga-enye Nna ahụ otuto. Anyi abatala n’oge nsogbu siri ike ahụ—ma o bu ka agwa anyi di ka nke Jizos Kraist n’ezie n’oge nk Wadebe a, ma o bughikwa inwa ya. Okenye Daniells, ekwesighi ka i were onwe gi di ka onye nweere onwe ya ime ka a nu olu gi n’elu dika i meworo n’okpuru onodu ndi yiri nke a. Marakwa na onye isi ogbako nzuko adighi ibu onye ochichi. O na-aruko oru onu na ndi amamihe ndi no n’onodu di ka ndi isi, ndi Chineke anabatala. O nweghi onwe ya itinye aka n’ihe e dere n’akwukwo ndi e biri ebi sitere n’aka ndi odeakwukwo ndi Chineke anabatala. Ha agaghizi ejide ochichi, beluso ma ha gosi obere nke mmuo ichi na ike ikpa ike. Oge nsogbu ahụ eruola, n’ihi na a ga-eme ka Chineke buru onye a na-asopurughi.”

“Kedu ka Onyenwe anyi si ele obodo ndi a na-arubeghi oru anya? Kraist no n’eluigwe. Ugbu a, nkwenye ya ga-abu, —O dighi ochichi eze. Ma ugbu a bu oge nsogbu nke uwa a. Ugbu a abu M Ike izoputa ma o bu ibibi. Ugbu a bu oge mgbe odinihu nke mmadu nile di n’aka M. Enyewo M ndu M iji zoputa uwa. Ma ‘Mu onwe M, o buru na e welie M elu,’ amara nzoputa nke M ga-enye ga-egosi na ndi niile a ga-akpuzi dika oiyi Chineke si di, ma burukwa otu na Mu, ga-aru oru dika M si aru oru site n’ike amara mgbaputa M.’ Onye obula choro, [ka o] soro umunna ya jidesie oru ahụ ike ime nke e nyere ha ka ha mee mgbe ha no n’onodu oru nwere ibu oru n’okpuru ndumodu nke Onyenwe anyi na-enye, ma jiri obi ha nile choo iru oru n’ime nkweko zuru ezuru na Ya Onye huru uwa n’anya nke ukwu nke na O nyere ndu Ya dika aja zuru ezuru maka nzoputa nke uwa. Ana m agwa ndi ozi anyi, na mgbe ha na-abanye n’oru n’obodo anyi, ka idi juu di nsọ soro ozi nke Okwu ahụ. Anyi apughi ime mmetuta kwesiri ekwesị n’uche ndi mmadu ma o buru na anyi . . . [A hapuru otu uzo n’ime ato nke ala ibe a n’efu.]”

“Anam edeghari site n’Akukwu Ndetu m. Eziokwu dika o di n’ime Jizos—kwuo ya, kpee ya ekpere, kwere okwu o bula n’ime idi mfe ya. Gini ka i ga-erite ma o buru na e wetara njehie n’ihu ndi ikom hapuru okwukwe ma na nti n’ime mmuo ndi na-eduhie eduhie, ndi ikom ndi na-adibeghi anya nonyere anyi n’okwukwe? I ga-eguzo n’akuku ekwensu? Tinye uche gi n’ubi ndi a na-arubeghi oru n’ime ha. Oru nke gbata uwa niile di n’ihu anyi. E nyere m ihe nnochiana banyere John Kellogg.”

“Onye di ezigbo mma n’anya nochiri anya echiche ndi di n’ime arumuka aghugho ndi o na-eweta, ya bu, echiche di iche na eziokwu nke Akukwu Nso n’ezi ya. Ma ndi na-agusi aguu ike ma na-akpo nku maka ihe ohuru na-akwalite echiche [di aghugho nke ukwu] nke mere na Elder Prescott no n’oke ihe ize ndu. Elder Daniells nokwa n’oke ihe ize ndu [nke

idaba n'ime aghugho nke na, o buru na a puru ikwuputa echiche ndi a n'ebe niile, o ga-adị ka uwa oheru.”

“Ee, o ga-adị otu a, ma ka uche ha jidere n'uzo di otu a, e gosiri m na Nwanna Daniells na Nwanna Prescott na-akpa n'ime ahumahu ha echiche ndi nwere odidi ime mmuo [spiritualistic], na-adotakwa ndi anyi n'ebe echiche ndi mara mma no nke ga-eduhie, ma o buru na o kwe omume, obuna ndi a hoputara ahoputa.”

Ndi a hoputara n'ezie agaghi ekwe ka a duhie ha, ma e nwere ndi ga-anonyere ndi a hoputara n'ezie bu ndi a ga-eduhie. Ndi a hoputara n'ezie bu ndi amamihe na-amaghi nwoke. Ndi nzuzu na-amaghi nwoke ka a ga-eduhie, o bughu ya?

Ma di ka ndi amamihe na-amaghi nwoke n'oge a, mgbe onwunwa ahụ di iji duhie obuna ndi a horo ahoputa, dika ndi amamihe na-amaghi nwoke na-anata mmeri onunu nke Mmuo Nso, gini ka ndi nzuzu na-amaghi nwoke na-anata? Nduhie di ike nke 2 Ndi Tesalonika. Anyi ga-elebakwa nke ahụ anya, n'ihe metutara Daily.

—“na-akpa n'ime ahumahu ha mmetuta ndi nwere odidi nke ime mmuo [spiritualistic], ma na-adota ndi anyi n'ebe mmetuta mara mma no nke ga-eduhie, ma o buru na o kwere omume, obuna ndi a hoputara ahoputa.”

Kedu ihe bu isi nke mmuo-ozu ugha?

Mgbe a biara n'akuko Eze Sol, gini ka Samuel kwuru? “Nnupuisi di ka amuma afa.” Nnupuisi bu afa.

Ebee ka Sol na-ejedebe?

SITE N'AKA NKE NDI NAGE NTI: Banyere dibia afa nke Endor.

N'ebe nwanyị afa nke Endo.

Gini ka Eze Sol mere nke butere usoro ihe omume a nke kporo ya ruo n'aka amusu nwanyị nke Endo? O tinyere okwu nke ya elu kara Okwu Chineke. A gwara ya ihe o ga-eme, ma o gara n'ihu mee ihe o choro ime.

Ihe bu isi nke ime mmuo ase bu itinye okwu gi n'elu Okwu Chineke. O bu ebe ihe niile si malite. Nke ahụ bu amosu.

Igba afa bu ichoputa otu Setan si etinye gi n'okpuru mmetuta ya. Otu o si agba gi ogwu bu okwu anwansi nke metutara aghugho anwansi.

Mgbe a gbariri gi afa, onye ka a na-ebu uzo gbaria afa? O bu onye dibia afa ahụ. Ihe niile na-amalite mgbe m tinyere okwu m n'elu Okwu Chineke. Nke ahụ bu igba afa, nke ahụ bu nnupuisi, ma o bu m onwe m ka e meworo ka a gbaria afa. Nke ahukwa bu ihe mere Daniells na Prescott.

Ginikwa bu mmetuta ndi Daniells na Prescott no na-achọ iweta n'oge a na-eme nke a? Echiche na-ezighi ezi banyere Daily.

Ginikwa bu ezi echiche banyere Daily ahụ? Ọ bu na ọ bu Ikpere arụsị, ma Ikpere arụsị bu okpukpe nke ibuli onwe elu. Ọ bu okpukpe malitere n'ụlọikpe nke Eluigwe mgbe Setan, mgbe Setan, debere okwu ya n'elu Okwu Chineke ma webata n'akụkọ ihe mere eme nke mmadụ ihe omimi nke ajọ omume.

Ihe omimi nke ajọ omume bu ọrụ Setan n'igba afa n'ahụ anyị. Ọ bu ọrụ Setan ime ka anyị dobe okwu anyị ma ọ bu okwu ya elu karịa Okwu Chineke.

Ị na-eso echiche m?

Legharịa anya n'okwu ajọ omume. Ọ ga-akọwa ajọ omume n'akwụkwọ Strong's Concordance. Ma mgbe i wedatara ya ruo n'okwu mgborogwu ya, gini bu okwu mgborogwu nke ajọ omume? Alpha, alpha. Nke ahụ bu Alpha Ndapụ n'Okwukwe.

Kedu mgbe Daniells na Prescott nọ na-agbasi mbọ ike ikwalite echiche nzuzu a? N'oge nke Mwepu Nsoyuru Alfa.

Ya mere, echefukwala ihe Nwanyị White na-ekwu ebe a banyere iduhie ọbuna ndị a hoputara, nakwa banyere igu Ezekiel 28. Ọ maara ihe na-eme. Ọ maara na okwu a banyere Daily bu ihe na-abughị naanị njehie n'ozizi, kama ọ na-achokwa ka ndị ga-ekwusa echiche na-ezighị ezi banyere Daily welie okwu ha elu karịa Okwu Chineke, nke na-etinye ha n'ọndu ebe a gooro ha afa; ya mere, ha bu ngwá ọrụ n'aka Setan iji goọ ndị ozo afa site n'inupu isi ha.

“Aghaghị m iji mkpishiede m deputa [eziokwu ahụ] na umunna ndi a ga-ahụ ntupo n'echiche aghugho ha nke ga-etinye eziokwu n'ọndu enweghi ntukwasị obi; ma [n'agbanyeghi nke a] ha [ga-eguzo] puta ihè di ka [a ga-asị na ha nwere] nnukwu nghota ime mmuo. Ugbo a, a ga m agwa ha [na] mgbe e gosiri m okwu a,”

Ndi mmadu na-ekwu, “Ọ, Ellen White, ọ nweghi ọndu ọ bula o nwere banyere Daily.”

“mgbe e gosiri m okwu a, mgbe Okenye Daniells nọ na-ebuli olu ya elu di ka opi n'ikwado echiche ya banyere 'Kwa Ubochi,' e gosiri m ihe ga-esi na ya puta n'oge na-abia. Ndi anyi nọ na-enwe mgbagwoju anya. Ahuru m ihe ga-esi na ya puta, wee nye m ido aka na nti na ọ buru na Okenye Daniells, n'echeghi echiche banyere ihe ga-esi na ya puta, ekwe ka ihe a kpalie ya otu a ma mee ka o kwere na ọ nọ n'okpuru mmuo nsọ nke Chineke,”

Nke a bu mmuo-azụ. O tinyewo okwu ya n'elu Okwu Chineke. O kwenyere na Chineke na-enye ya mkpali.

“na ọ buru na Elder Daniells, n'agbanyeghi ihe ga-esi na ya puta, ekwe ka e metuta ya n'uzo di otu a ma mee ka onwe ya kwere na ọ nọ n'okpuru mmuo nsọ nke Chineke, a ga-aha obi abuo na enweghi okwukwe n'etiti ndi nọ n'okwa anyi n'ebe niile, anyi ga-anokwa n'ebe ahụ bu ebe Setan ga-ebugara ozi ya. A ga-aha ekweghi ekwe na obi abuo siri ike n'uche umu mmadu, ihe okuku ojoo di iche iche ga-anochi eziokwu. Ms 67, 1910, 1-8. Manuscript Release, volume 20, 17-22.

Mkpuru ojoo ndi a na-amaghi ama na-eto n'ebe niile n'ime Adventizim taa.

Ellen White tinyere nkwado ya n'elu nghota ndi Pioneer nwere banyere 2520.

Ellen White kwadoro nghota ndi Pioneers na "Daily" di n'Akwukwo Daniel na-anochi anya Okpukpe ndi ogo mmuo.